

SPRAVODAJCA

ŽILINSKEJ UNIVERZITY V ŽILINE

3/2023

MÁJ-JÚN 2023

ROČ. XLI

OBSAH

- 3 EDITORIÁL
- 4 REKTORÁT INFORMUJE
- 5 TRANSCOM 2023
- 6 UNIZA ORGANIZOVALA ERASMUS+ MEDZINÁRODNÝ TÝŽDEŇ
- 8 NOVÉ ONLINE BAKALÁRSKE ŠTÚDIUM V OBLASTI PODNIKANIA
- 8 NAJLEPŠÍ VÝSKUMNÝ ČLÁNOK V SCIENCE & JUSTICE 2022
- 9 MIMORIADNY PROFESOR NA CARLETON UNIVERSITY
- 9 ZASADNUTIE AKADEMICKÉHO SENÁTU UNIZA
- 9 NOVÝ DOCENT
- 10 AKO ZVÝŠIŤ POTENCIÁL DOKTORANDOV A MLADÝCH VEDECKÝCH PRACOVNÍKOV
- 11 OCELIARSKA KONFERENCIA NA KYSUCIACH A OSLAVA 70. VÝROČIA
- 12 EXKURZIA V LOGISTICKOM CENTRE V SPOLOČNOSTI KAUFAND
- 13 NOVÁ SPRÁVNA RADA UNIZA
- 16 ROZHOVOR S EMERITNOU PROFESORKOU ČÁPOVOU
- 19 MENZA OŽILA SPOMIENKAMI
- 20 ZLATÁ PROMÓCIA ABSOLVENTOV STAVEBNEJ FAKULTY
- 20 LESK A BIEDA MÉDIÍ
- 21 DIZERTAČNÉ PRÁCE Z UNIZA NA SÚŤAŽI V OSTRAVE OPĚT BODOVALI
- 22 17. MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA ŽELEZNICEJ, OZNAMOVACEJ A ZABEZPEČOVACEJ TECHNIKY
- 22 ADITÍVNA VÝROBA AKO SÚČASŤ EDUKAČNÉHO PROCESU
- 22 SJF BOLA ÚSPEŠNÁ AJ PRI ĎALŠOM PROJEKTE FINANCOVANÉHO Z GRANTOV EHP
- 23 FAKULTA BEZPEČNOSTNÉHO INŽINIERSTVA SI UCTILA SV. FLORIÁNA
- 23 ÚSPECH MENZY NA MEDZINÁRODNÝCH MAJSTROVSTVÁCH MENZ 2023 V PRAHE
- 24 ŠTUDENTI FBI UNIZA PREDNÁŠAJÚ O BEZPEČNOM SPRÁVANÍ SA NA INTERNETE
- 24 ŠTUDENTI A PEDAGÓGOVIA SA ZAPOJILI DO CBRNE TRÉNINGU V SPOLUPRÁCI S ISEM INŠTITÚTOM
- 25 AI V POHYBE
- 25 COLLOQUIUM 2023
- 26 KNIHA HORNÉHO POVAŽIA 2022 – DVANÁŠŤ KRÁSAVÍ
- 26 OPUSTIL NÁS PROFESOR KAROL MATIAŠKO
- 27 ZAHRANIČNÉ ŠTÚDIUM A STÁŽ V ODBORE AKO NOVÁ ETAPA V OSOBNOM ŽIVOTE AJ KARIÉRE
- 28 MGROW 2023: BUDÚCNOSŤ MÉDIÍ A MARKETINGU VO SVETE DIGITÁLNEHO PROSTREDIA
- 29 ÚSPECH STROJNÍCKEJ FAKULTY NA MEDZINÁRODNOM STROJÁRSKOM VEĽTRHU
- 30 FINÁLE UNIVERZÍT SLOVENSKEJ REPUBLIKY 2023
- 30 MAJSTROVSTVÁ V BEHU NA 10 000 M, AKADEMICKÉ MAJSTROVSTVÁ SR 2023 V BEHU NA 10 000 M
- 31 JARNÁ CENA UNIZA 2023

13 Správna rada UNIZA

V tomto akademickom roku má UNIZA novú správnu radu. V novom zložení a s novými právomocami sa začala kreovať už v novembri 2022. Kto sú jej členovia, ako môžu rozvíjať UNIZA, a čo konkrétne bude ich úsilím pre ďalšie napredovanie univerzity?

16 Rozhovor s emeritnou profesorkou Klárou Čáповou

Vo vedeckej brandži stála pri spolupráci s Japoncami, aj keď nie v biomedicíne, ale v oblasti aplikovaného elektromagnetizmu a elektromagnetických vyšetrovacích metód v technickej praxi. V 90-tych rokoch ako autorka európskeho projektu spoluzakladala študijný program biomedicínske inžinierstvo, ktorý sa úspešne rozvíja aj naďalej. Pri príležitosti 70 rokov UNIZA sme sa zhovali s emeritnou prof. Klárou Čáповou.

29 Úspech strojníckej fakulty na Medzinárodnom strojárskom veľtrhu

V rámci 28. ročníka Medzinárodného strojárkeho veľtrhu sa uskutočnil už 9. ročník výstavy Techfórum 2023, zameraný na prezentáciu vysokých škôl a univerzít technického zamerania. V súťažnej časti výstavy získala Strojnícka fakulta Žilinskej univerzity v Žiline 2. miesto za rezný nástroj s unikátnou geometriou. Vďaka tomuto úspechu chcú nástroj aplikovať vo výrobe aj významné strojárke firmy.

Vydáva:

Žilinská univerzita v Žiline

Redakcia:

výkonná redaktorka:

Mgr. Adriana Valentovičová,

foto: Cyril Králik,

grafika: Mgr. Andrej Kurečka,

predseda redakčnej rady:

prof. Ing. Jozef Ristvej, PhD., prorektor UNIZA.

Členovia redakčnej rady:

FPEDAS: doc. Ing. Jarmila Sosedová, PhD.,

SJF: prof. Ing. Eva Tillová, PhD.,

FEIT: doc. PaedDr. Peter Hockicko, PhD.,

SvF: Ing. Petra Bujňáková, PhD.

FBI: Mgr. Valéria Moricová, PhD.,

FRI: doc. Mgr. Jakub Soviár, PhD.,

FHV: PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD.,

Rektorát: Mgr. Adriana Valentovičová,

ÚTV: PaedDr. Ľudmila Malachová,

ÚCV: Ing. Martina Kardošová.

Foto na obálke:

doc. Marek Brůna, KTI SJF UNIZA: Mikulov

Príspevky posielajte na:

e-mail: spravodajca@uniza.sk

Uzávierka nasledujúceho čísla je

6. októbra 2023

Vychádza ako dvojmesačník (okrem
prázdnin). **Nepredajné!**

Vyšlo: Jún 2023

Tlač:

EDIS-vydavateľstvo UNIZA

Registrácia MK SR EV 4394/11

ISSN 1339-4134

**Redakcia si vyhradzuje právo
na úpravu rukopisov.**

Adresa vydavateľa: Univerzitná 8215/1,
010 26 Žilina, IČO: 00397563

ČÍTAJTE AJ ONLINE

EDITORIÁL

Pavol Rafajdus
prorektor pre vedu a výskum

Milé kolegyně, kolegovia, študentky
a študenti, vážená akademická obec,

s potešením som prijal možnosť
pohovoriť sa Vám prostredníctvom náš-
ho univerzitného časopisu. Máme za
sebou konečne plnohodnotný aka-
demický rok tak, ako sme boli naň
zvyknutí v minulosti. Na štátnych
skúškach trochu ešte doznievali dô-
sledky pandemickej situácie, ktoré
bolo hlavne cítiť u končiacich baka-
lárov.

Na prelome mesiacov apríl a máj
2023 bola úspešne realizovaná po-
sterová prezentácia priebežných
výsledkov riešenia projektov dok-
torandov a vedecko-pedagogických
zamestnancov do 35 rokov v rámci
Grantového systému UNIZA. Moje
poďakovanie patrí všetkým zúčast-
neným za ich podnetnú tvorivú vý-
skumnú činnosť a za inšpirovanie aj
ostatných členov akademickej obce.
Do hlasovania o najpopulárnejší pos-
ter sa zapojilo takmer 700 zamest-
nancov či študentov a bolo odovzda-
ných takmer 1000 hlasov.

Počas posledných májových dní sa
uskutočnil jubilejný 15-ty ročník me-
dzinárodnej vedeckej konferencie
pre doktorandov a mladých vedec-
kých pracovníkov TRANSCOM 2023,
ktorý bol po prvýkrát v zahraničí,
v malebnom Mikulove v Českej re-
publike. Chcel by som touto cestou
poďakovať všetkým, ktorí sa akým-

koľvek spôsobom zapojili do úspeš-
nej prezentácie výsledkov vedeckej
práce.

Jednou z foriem vnímania úrovne
kvality vzdelávacej a vedeckej inšti-
túcie sú výstupy jej absolventov, kto-
rých rady sa v týchto dňoch rozširujú
nielen na úrovni prvého a druhého
stupňa VŠ vzdelávania, ale postupne
sa pripravujú na svoje záverečné ob-
hajoby aj naši doktorandi. Veľmi ma
potešilo, keď získali významné oce-
nenia za svoje dizertačné práce aj na
medzinárodnom fóre v Ostrave. Naša
univerzita sa zapojila aj do výzvy na
získanie štipendií pre excelentných
PhD. študentov a študentky v rámci
plánu obnovy, kde máme šesť miest
v troch vedných odboroch. S rados-
ťou zaznamenávame postupný ná-
rast kvalitných výstupov v impakto-
vaných časopisoch, kde sú autormi
alebo spoluautormi naši doktorandi.
Niektoré sa pretavia aj do paten-
tov či úžitkových vzorov, napr. ako
tie, ktoré boli prezentované v rámci
podujatia 30 rokov slovenského ino-
vačného ekosystému v Šamoríne.
Stále veľkou výzvou pre našu uni-
verzitu je zvýšenie miery zapojenia
sa do medzinárodných projektových
schém ako sú Horizont 2020 a Hori-
zont Európa. Na zvýšenie motivácie
a podporu pri príprave a realizá-
cii týchto projektov sme pripravili
smernicu o projektovom odmeňovaní
v medzinárodných projektoch a mo-
mentálne finalizujeme smernicu o
pravidlách prípravy, realizácie a ad-
ministrácie medzinárodných projek-
tov priamo riadených programov EÚ.
Rád by som na záver poďakoval všet-
kým Vám, milé kolegyně, kolegovia
a celá akademická obec, ktorí ste
akýmkoľvek spôsobom zviditeľni-
li našu vedeckovýskumnú činnosť.
Verím, že máme veľký potenciál, aby
vznikali nové, moderné riešenia a
inovácie, ktoré budú naplňovať svojich
nositeľov radosťou, vierou v zmyslu-
plnosť a v konečnom dôsledku aj ná-
dejou v lepšiu budúcnosť – univerzity,
Slovenska a celej spoločnosti.
S blížiacim sa letným dovolenkovým
obdobím prajem Vám všetkým na-
čerpánie nových, tvorivých síl a v ne-
poslednom rade príjemné letné dni
v kruhu Vašich najbližších.

TRANSCOM 2023 V MIKULOVE

Žilinská univerzita v Žiline sa už 15-ty raz stala organizátorkou prestížnej medzinárodnej vedeckej konferencie TRANSCOM 2023, ktorej cieľovú skupinu predstavujú mladí vedeckí pracovníci, doktorandi a ich školitelia. Od roku 1995 sa pravidelne každý druhý rok uskutočňujú vedecké stretnutia účastníkov a prezentácie výsledkov ich vedeckého výskumu so zameraním na dopravu. TRANSCOM 2023 bol opäť neštandardný – po prvýkrát mimo Slovenska, v Českej republike v krásnom moravskom meste Mikulov. ●

UNIZA ORGANIZOVALA ERASMUS+ MEDZINÁRODNÝ TÝŽDEŇ

UNIZA navštívilo 12 koordinátorov z rôznych krajín, aby sa podelili o svoje skúsenosti a nadviazali novú alebo prehĺbili existujúcu spoluprácu medzi sebou a na UNIZA. Na medzinárodnom týždni sa zúčastnili zástupcovia univerzít z Poľska, Francúzska, Španielska, Turecka, Grécka a Rumunska. Naplnilo podujatie ich očakávania? Čo ich na UNIZA a v Žiline prekvapilo? Zistite na str. 6. ●

UNIZA DOKORÁN

V sobotu 24. júna od 14:00 hod. pozývame na celouniverzitné podujatie UNIZA dokorán! Fakulty odhalia atraktívne exponáty a svoju vedeckovýskumnú činnosť budú prezentovať aj zážitkovo. Nebude chýbať ani elektromobil a elektrická trojkolka, vyspelé diela z oblasti robotiky a automatizácie či roj dronov. Súťaže, pokladovka, hologram, virtuálna realita sú len malou ochutnávkou, na ktorú sa môžete tešiť. Zažiť tréning v krízovom manažmente alebo súťažiť s hasičskou technikou? Zneškodniť výbušné zariadenie vedomosťami? Nahrať si svoj podcast? Áno, aj toto vás čaká a neminie. O extra dávku energie sa postarajú skvelé hudobné kapely: BILLY BARMAN, PIL C, ALAN MURIN. ●

TRANSCOM 2023

TEXT KATARÍNA POLÁČKOVÁ, OVAV FOTO ARCHÍV UNIZA

Vedecký výbor konferencie tvorilo 62 významných odborníkov a súhlas s garanciou publikovaných článkov udelili prof. Mario Guagliano (University of Parma, Taliansko) a prof. Milan Dado (UNIZA). Organizačným garantom konferencie bol prorektor pre vedu a výskum prof. Pavol Rafajdus. Termínom realizácie konferencie sa opäť stal posledný májový týždeň, konkrétne 29.-31. máj 2023.

Celkovo bolo v konferenčnom systéme zaregistrovaných 220 článkov, pričom každý z nich prešiel recenzným posúdením minimálne dvoma nezávislými recenzentmi a tiež kontrolou v antiplagiátorskom systéme. Vo finálnom programe bolo uvedených 206 článkov z 15 krajín sveta a pre účastníkov konferencie bol vytvorený zborník abstraktov. Všetky prezentované články budú uverejnené v zborníku Transportation Research Procedia, známeho online vedeckého časopisu s otvoreným prístupom indexovaného v SCOPUSE, ktorého vydavateľom je Elsevier.

Konferencia bola otvorená dvoma hodnotnými a vysoko aktuálnymi prednáškami: prvým prednášajúcim bol prof. José Matos z University of Minho (Portugalsko) s témou: Development of a Quality Control framework for the highway bridge using KPIs. Následne odznela

zaujímavá prednáška o histórii a budúcnosti autonómnych vlakov - Automatic Train Operation - History and Future, ktorú prezentoval významný odborník z praxe Dr. Ing. Aleš Lieskovský z AŽD, a.s. Praha.

Hlavné tematické zameranie konferencie sa vetilo do siedmich paralelných sekcií: Operation and Economics in Transport, Mechanical Engineering in Transport, Electrical Engineering in Transport, Civil Engineering in Transport, Management Science and Informatics in Transport, Safety and Security Engineering in Transport a Travel and Tourism Studies in Transport Development. Každá z uvedených sekcií mala svoje zázemie v priestoroch rozsiahleho komplexu Hotela Galant Mikulov, kde názvy miestností poukazovali na vinársky orientovanú moravskú oblasť – napríklad Tramín, Frankovka, Pálava, Cabernet, Savignon a podobne.

Angličtina bola už štandardne hlavným rokovacím jazykom konferencie, a tak znela nielen počas všetkých prezentácií, ale aj počas coffee-breakov a tiež v rámci ďalších spoločenských stretnutí a exkurzií, ktoré boli pre účastníkov pripravené. Srdcom a dušou každej sekcie boli chair dámy a páni, spolu s nimi co-chairperson a kolegovia, ktorí technicky zabezpečili hladký priebeh ro-

kovania. Patrí im veľké poďakovanie od organizátorov a okrem nich aj všetkým sponzorským partnerom, recenzentom, editorom a tiež mnohým ďalším kolegom, vďaka ktorým mohli na adresu 15. ročníka konferencie TRANSCOM 2023 odznieť nadšené, pozitívne hodnotenia a pochvaly na kvalitné organizačné zabezpečenie priebehu konferencie.

Celkovo na konferencii prešlo registráciou viac ako 230 účastníkov a počas troch slnečných dní v Mikulove mohli mladí výskumníci, doktorandi a ich školitelia odprezentovať svoje výsledky vo vedeckovýskumnej činnosti zameranej na dopravu, získať hodnotné osobné kontakty, nové informácie a profesijné príležitosti, otvárajúce bránu do vyšších sfér, kde veda a výskum významne napredujú. Otázkou bez odpovede a veľkým prekvapením ostáva, kde sa uskutoční ďalší ročník konferencie - TRANSCOM 2025, na ktorý sa už teraz veľmi tešíme. ●

UNIZA ORGANIZOVALA ERASMUS+ MEDZINÁRODNÝ TÝŽDEŇ

TEXT ADRIANA VALENTOVIČOVÁ

FOTO KRISTÍNA SCHMIESTEROVÁ

Hlavným cieľom podujatia bolo rozšíriť a posilniť spoluprácu s partnerskými inštitúciami, podeliť sa o skúsenosti s internacionalizáciou, podporiť nadväzovanie kontaktov a vytvoriť nové partnerstvá. Erasmus+ medzinárodný týždeň sa uskutočnil od 17. – 21. apríla.

UNIZA navštívilo 12 koordinátorov z rôznych krajín, aby sa podelili o svoje skúsenosti a nadviazali novú alebo prehĺbili existujúcu spoluprácu medzi sebou a na UNIZA. Na medzinárodnom týždni sa zúčastnili zástupcovia univerzít z Poľska, Francúzska, Španielska, Turecka, Grécka a Rumunska.

Začiatkom týždňa sa uskutočnila Tour de Table – Welcome to the University of Žilina, po ktorom nasledovala Tour de kampus, kde účastníci absolvovali cestu študenta z rektórátu do menzy, počas ktorej videli nový atletický štadión, univerzitnú knižnicu a študentské internáty. Naši hostia ocenili jedinečnosť kampusu, umiestnenie a dostupnosť fakúlt a taktiež výborné jedlo v študentskej menze. Denný limit 10 000 krokov určite prekročili, večer si preto dopriali zaslúžený oddych na kultúrnom podujatí. Na vynikajúcom koncerte Neřež a Lucia Šoralová v Mestskom divadle sa stretli desiatky spolupracujúcich ľudí z akademickej pôdy a fanúšikov programu Erasmus+.

Streda patrila UNIZA fakultám, kedy každá fakulta predstavila zaujímavé pracoviská, laboratória a projekty ako napríklad: krajinu vln, elektromobil Edison, cestné laboratórium, riadenie tunelov, simulácia krízového zásahu, 3D tlačiareň a nahrávacie štúdio. Koordinátorky Oddelenia pre medzinárodné vzťahy a marketing (OMVaM) predstavili účastníkom spolupracovníkov z fakúlt, s ktorými mohli následne podporiť prípadne naštartovať ďalšiu spoluprácu.

Koniec týždňa bol v znamení Dňa zahraničných štipendií na UNIZA, v hlavnej budove prezentovali o možnostiach zahraničných štipendií Erasmus+ aj Národný štipendijný program SAIA, Štipendijný program Tajvanu, Mobilitné programy Medzinárodného výšehrad

ského fondu, Štipendiá francúzskej vlády a DBU Fellowship program. Návrhovníkom medzinárodného týždňa boli odovzdané certifikáty a niektorí z nich nám poskytli aj osobné dojmy, ktoré budú obsahom multimediálneho výstupu. Večer nasledovala Tour de Žilina s odborným výkladom sprievodkyne a nechýbal ani panoramatický výhľad z Burianovej veže.

Prvý post-covidový medzinárodný týždeň prebehol úspešne, o čom svedčia pozitívne hodnotenia zo strany účastníkov. „Účastníci bolo veľmi otvorení a aktívne sa zapájali do všetkých naplánovaných aktivít. Pozitívne hodnotíme aj zapojenie sa pracovníkov z jednotlivých fakultných pracovísk,” zhodnotili koordinátorky podujatia z OMaM, Lucia Jendrichovská a Marcela Barčáková.

Miriam Gatius,
SpainBcn-Programs in Barcelona

Miriam prišla nadviazať na medzinárodný týždeň UNIZA nové kontakty. Večerné mesto ju prekvapilo svojou prázdnotou a vysokými cenami, víkend po podujatí strávila v Banskej Bystrici a v Bratislave. Na UNIZA ju najviac prekvapil kampus a dostupnosť fakúlt. Hneď v prvý deň zdieľala množstvo fotografií z vizuálne atraktívneho kampusu svojim kolegom v Barcelone. „We are course provider, not university...We have many participants from Slovakia, Matej Bel's University and Comenius University. Last year we had 60 mobility agreements with Slovak people, but none of them with University of Zilina. People from Slovakia are mostly coming in Barcelona over the April or May and now I understand why maybe.“

Corinne Lahille, ENIT
(National School of Engineering Tarbes)

UNIZA je partnerskou inštitúciou univerzity v Tarbes, z ktorej k nám každoročne posielajú šesť študentov na SjF UNIZA a dvoch na FPEDAS UNIZA. Corinne má v pláne rozšíriť spoluprácu aj na ďalšie fakulty UNIZA. Na medzinárodného týždňa nadviazala spoluprácu aj s kolegami z Poľska a Rumunska. „This is a good opportunity for us to

develop internationalisations because mobility is mandatory for our students. Each staff week is a way to increase our network of partners. I enjoyed kindness of the people not only at university, but also in the hotel and shops.“

Ryszard Straszynski,
Maria Curie-Skłodowska University in Lublin

V Lubline študuje viac než 55 000 študentov- každý štvrtý človek z desiatich je študent. Študenti z Maria Curie-Skłodowska University potrebujú radi veľmi ďaleko, vyhľadávajú však mestá v dostupnej vzdialenosti blízko Poľska. Richard sa rozhodol preskúmať UNIZA a predať svojim študentom osobný zážitok. Cesta autom mu trvala len šesť hodín.

„Students at my university would be very much interested in going to places which are easier to grasp, to live in... The cultural differences are not very large, so my intention coming to Zilina is just to find out what the place is like, what the university is like and how much might be interesting for my students in Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland.“

Oana Cristina Beniuga,
Technical University Gheorghe
Asachi of Iasi

Na medzinárodný týždeň k nám prišla so svojím manželom, z mesta aj univerzity bola nadšená.

„I met so nice people and hopefully we will be friends forever and maybe this is a new beginning for new friendships and new collaborations between teachers, colleagues and universities. And what can I say, the food was amazing, the concert was fantastic...“

Selcuk Bilgin,
Ozyegin University

Selcuk bol inšpirovaný Marekom Hamšíkom, najlepším legionárom tu-reckej ligy. Vedel, že Slovensko musí spoznať. Univerzita, na ktorej pôsobí Selcuk ako lektor angličtiny, patrí medzi top univerzity sveta. Vyučujú tu budúcich pilotov, ale aj špičkových kuchárov. Dvaja študenti zo Selcukovej triedy navrhli napríklad niekoľko úspešných dizajnov pre sushienky Starbucks. Univerzitu vyhľadávajú študenti aj pre silné podnikateľské poradenstvo a medzinárodné prostredie.

„I have been to many conferences and international events, but this type of event was the first time for me. I will have lots of friends and colleagues to meet for future network and cooperation and of course the best friends will be here. And also I would like to discover some cities in Slovakia, including Bratislava.“ ●

NOVÉ ONLINE BAKALÁRSKE ŠTÚDIUM V OBLASTI PODNIKANIA

TEXT **RADOVAN MADLEŇÁK**, FPEDAS UNIZA

V dňoch 30. - 31. marca sa na pôde Žilinskej univerzity v Žiline uskutočnil 4. transnacionálny míting k projektu ARPEL4Entrep, ktorý je riešený v schéme ERASMUS+ KA203. V rámci projektu ARPEL4Entrep bolo vytvorené akreditované online bakalárske štúdium v oblasti podnikania, ktoré berie do úvahy prechádzajúce formálne, neformálne vzdelávanie a skúsenosti študentov z praxe a transformuje ich do podoby ECTS kreditov. Partnermi tohto projektu sú Advenio eAcademy (Malta), University of Bari Aldo Moro (Taliansko), University of Ioannina (Grécko),

Žilinská univerzita v Žiline (Slovensko), Vilnius University (Litva), AllSecure Ltd - eBusiness Systems (Malta) a EUCEN European University Continuing Education Network (Belgicko). Na stretnutí, ktoré organizoval riešiteľský kolektív z FPEDAS, katedry spojov pod vedením prof. Ing. Radovana Madleňáka, PhD. a Dr.h.c. prof. Ing. Tatiany Čorejovej, PhD. sa za Žilinskú univerzitu v Žiline zúčastnili prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing prof. Ing. Jozef Ristvej, PhD., EMBA, riaditeľka Ústavu celoživotného vzdelávania Ing. Lucia Hrebeňárová, PhD. Cieľom transnacionálneho mítingu

v Žiline bolo prezentovanie výsledkov riešeného projektu, hodnotenie realizácie vzdelávania a priebehu štúdia aktuálne zapísaných študentov a plán disseminácie výsledkov projektu verejnosti. V rámci diskusie sa taktiež poukázalo na potenciál aplikovania konceptu RPL v podmienkach UNIZA. Partneri sa na záver dohodli na pokračovaní projektu a podaní nového projektu ARPEL2, v ktorom sa budú aplikovať prvky AI v procese RPL. Záverečné stretnutie k projektu ARPEL4Entrep spojené so slávnostnou promóciou študentov sa uskutoční dňoch 22.-23. 6. 2023 na Malte. ●

NAJLEPŠÍ VÝSKUMNÝ ČLÁNOK V SCIENCE & JUSTICE 2022

TEXT **EDUARD KOLLA**, ÚZVV UNIZA

Eduard Kolla (ÚZVV UNIZA), Veronika Adamová (FBI UNIZA) a Peter Vertaľ (ÚZVV UNIZA) boli ocenení prestížnou cenou PW Allen Award za rok 2022 za ich článok „Simulation-based reconstruction of traffic accidents from moving vehicle mono-camera“. Cena je udeľovaná za najlepšie/najprínosnejší výskumný článok v Science & Justice, žurnále The Chartered Society of Forensic Sciences (Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska) - ďalej len „Spoločnosť“. Cenu udeľuje Rada Spoločnosti, pričom kritériami sú najmä dopad príspevku na forenznú vedu, inovatívnosť príspevku a kvalita vedy. Hlavný autor Eduard Kolla uvádza: „Príspevok sa zaoberá metódou forenzej

rekonštrukcie cestných dopravných incidentov z vozidlových kamier a využíva kvantitatívnu videoanalýzu a numerický simulačný výpočet. Metóda je založená na fúzii kinetickej simulácie v rámci 3D mračna bodov, projekčnej geometrie a spracovania digitálnej videostopy z kamery vozidla. Laicky povedané, metóda umožňuje presnú rekonštrukciu predmetného dopravného incidentu (dopravnej nehody alebo nebezpečnej dopravnjej situácie) s veľmi presnými výslednými údajmi o tom, ako sa daný účastník predmetného dopravného incidentu pohyboval, t.j. aká bola jeho rýchlosť, trajektória, resp. iné časovo-priestorové parametre, ktoré je potom možné využiť v trestno-právnom skúmaní. Toto ob-

jektívne určenie priebehu dopravného incidentu má následne veľký vplyv na zvyšovanie právnej istoty obyvateľstva. Metóda má navyše aj iné použitie, napr. v oblasti zvyšovania bezpečnosti cestnej premávky alebo v rámci realizácie cestnej dopravnej inšpekcie.“ K oceneniu ďalej hlavný autor uvádza: „Cítíme sa veľmi poctení udeleným ocenením, ktoré vyjadruje uznanie našej práce odbornou a vedeckou komunitou zastúpenou Spoločnosťou s viac ako 60-ročnou históriou a predstavujúcou komunitu expertov zo širokého spektra forenzných a kriminalistických vied. Toto ocenenie zároveň predstavuje motiváciu do ďalšej práce v realizácii našich výskumných zámerov.“ ●

MIMORIADNYM PROFESOROM NA CARLETON UNIVERSITY SA STAL VÝSKUMNÍK Z FEIT UNIZA

TEXT PETER BRÍDA FOTO FEIT UNIZA

Dr. Daniel Benedikovič z Katedry multimédií a informačno-komunikačných technológií FEIT UNIZA a Univerzitého vedeckého parku UNIZA, bol čestne vymenovaný za mimoriadneho profesora pre výskum (Adjunct Research Professor) na katedre elektroniky Carleton University v Ottawe, Kanada. Už druhý rok spolupracuje na svetových vedeckovýskumných témach v oblasti integrovanej fotoniky. Na vývoji komponentov a zariadení autonómnych vozidiel či optických komunikáciách,

na aplikáciách v dátových komunikáciách, ale aj v kvantových informačných technológiách.

Pozícia mimoriadneho profesora dokumentuje vzdelanie, úspechy a odborné znalosti Dr. Daniel Benedikoviča v oblasti integrovanej fotoniky. Potvrdzuje jeho pokračujúcu účasť na intelektuálnom, akademickom a vedeckovýskumnom živote na Carleton univerzite, ponúkajúc výnimočnú spoluprácu a svetové výskumné možnosti. Carleton University v Ottawe sa nachá-

dza na východnom pobreží Kanady v provincii Ontario a patri medzi top 100 zamestnávateľov v regióne hlavného mesta Kanady. Univerzita je zároveň oceňovaná a angažovaná inštitúciou s inovatívnym a podporným administratívnym personálom. Aktívne kooperuje s viac ako 1 000 mimoriadnymi profesormi a prostredníctvom zaujímavých projektov otvára nové a unikátne príležitosti pre nielen pracovný, ale aj osobný rozvoj. V rámci prebiehajúcej spolupráce UNIZA s Carleton University bol uskutočnený aj 3-mesačný výskumný pobyt PhD. študenta Radovana Korčeka, podporený prestížnym cestovným grantom z Národného štipendijného programu Slovenskej republiky. ●

ZASADNUTIE AKADEMICKÉHO SENÁTU UNIZA

26. zasadnutie 3. apríla

27. zasadnutie 2. mája

28. zasadnutie 22. mája

NOVÝ DOCENT

TEXT JANKA MACUROVÁ,
ODDELENIE PRE VEDU A VÝSKUM

Oddelenie pre vedu a výskum Rektorátu Žilinskej univerzity v Žiline oznamuje, že rektor Žilinskej univerzity v Žiline prof. Ing. Ján Čelko, CSc. udelil s účinnosťou od 15. mája 2023 vedecko-pedagogický titul docent Ing. Miroslavovi Benčovi, PhD. z Fakulty elektrotechniky a informačných technológií UNIZA v odbore habilitačného konania a inauguračného konania telekomunikácie. K získanému titulu srdečne blahoželáme. ●

AKO ZVÝŠIŤ POTENCIÁL DOKTORANDOV A MLADÝCH VEDECKÝCH PRACOVNÍKOV

TEXT A FOTO JÁN RABČAN, FRI UNIZA

Pracovné stretnutie k Erasmus+ projektu ACeSYRI zorganizovali zástupcovia Žilinskej univerzity v dňoch 4. – 6. apríla 2023 v Žiline. Hlavným cieľom stretnutia bola diskusia o návrhu „Ako zvýšiť potenciál doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov“. Tento návrh vypracovali zástupcovia Žilinskej univerzity v spolupráci s kolegami z Univerzity Nazarbayev (Astana) a Kazaskej národnej výskumnej technickej univerzity po K.I.Satbaev (Almaty) v rámci WP 4.1. Stretnutie bolo organizované v rámci WP4.1. Increase of PhD. students, zúčastnilo sa ho 26 zástupcov účastníkov.

Návrh pozostáva z úvodu a 5 častí. Časť 1 obsahuje stručnú analýzu perspektív rozvoja vedeckých, výskumných a inovačných aktivít mladých ľudí na univerzitách v Kazachstane. Druhá časť popisuje podporu spolupráce medzi národnými univerzitami, zahraničnými výskumníkmi a inovatívnymi podnikmi. Ciele rozvoja potenciálu mladých výskumníkov boli popísané v časti 3. Smery a mechanizmy implementácie

návrhov boli navrhnuté v časti 4. Dôležitou súčasťou návrhov sú indikátory úspešnej implementácie návrhov. Tieto ukazovatele boli uvedené v časti 5.

Kazašskí lídri projektu opísali súčasný stav a predstavili aj ďalšie aktivity pre rozvoj balíkov. Pracovník kontroly kvality (QC) teda predložil tretiu ročnú správu kontroly kvality za marec 2023. Priemerná známka za realizáciu projektu bola 7,26 bodu z 10. Pracovník kontroly kvality označil pracovné balíky s nižšími a vyššími priemernými známkami. Boli predložené aj niektoré odporúčania na zlepšenie implementácie projektu. Predstavitelia koordinátora projektu ACeSYRI predstavili dosiahnuté míľniky do roku 2023. Na stretnutí bol prezentovaný zoznam ďalších míľnikov, ktoré by sa mali v najbližšom čase dosiahnuť. Väčšina z nich sa zaoberá používaním portálu ACeSYRI. Vedúci programátorského tímu oboznámil účastníkov projektu s technickými vlastnosťami portálu ACeSYRI.

Na stretnutí boli spomenuté ďalšie tri podujatia na zvýšenie potenciálu

doktorandov. Prvým podujatím je Medzinárodný workshop ACeSYRI o prezentačných zručnostiach pre akademické témy (30. mája – 2. júna 2023 v Kaskelene). Druhým podujatím je Letná škola ACeSYRI (3.-9. júna 2023 v Almaty) a tretím workshop ACeSYRI v rámci konferencie IDT (20. – 22. júna 2023 v Žiline). Očakávame, že tieto podujatia zvýšia udržateľnosť projektu, šírenie výsledkov projektu a zlepšia potenciál mladých výskumníkov. ●

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

OCELIARSKA KONFERENCIA NA KYSUCIACH A OSLOVA 70. VÝROČIA

TEXT **MATÚŠ FARBÁK**, SVF UNIZA FOTO **SVF UNIZA**

V dňoch 25. – 26. mája zorganizovala Katedra stavebných konštrukcií a mostov (KSKM) SvF UNIZA tradičnú konferenciu odborníkov v oblasti ocelových konštrukcií a mostov. Táto etablovaná a obľúbená konferencia si stále udržiava svoj historický názov „Aktív pracovníkov odboru ocelových konštrukcií“. Akcia je organizovaná pod záštitou Slovenskej spoločnosti pre ocelové konštrukcie združenej pri Zväze slovenských vedeckotechnických spoločností.

Tento rok išlo o 46. stretnutie projektantov, statikov, konštruktérov, výrobcov, realizátorov a predstaviteľov akademickej obce z oblasti ocelových konštrukcií a mostov, ktorého tradícia sa začala v roku 1953, teda pred 70 rokmi. Je to istá symbolika, pretože tento rok si aj naša Žilinská univerzita v Žiline pripomína 70. výročie svojho vzniku. V roku 1953 v Prahe vznikla v rámci Vysokej školy železničnej aj Stavebná fakulta, v rámci ktorej figurovala aj naša katedra (vtedy s názvom Katedra mostov a tunelov). Konferenciu spolu otvo-

rili dekan SvF prof. Ing. Marián Drusa, PhD. a vedúci KSKM doc. Ing. Jaroslav Odrobiňák, PhD.. Odborný aj kultúrno-spoločenský program konferencie sa tak niesol v znamení osláv zrelého veku ako organizujúcej inštitúcie tak aj samotnej konferencie. Dobrú a tvorivú náladu umocňovalo aj nádherné prostredie horných Kysúc, nakoľko sa konferencia konala v Hoteli Marlene v Ošadnici.

Organizačný tím z KSKM prijal 33 príspevkov z výskumu, realizácie, projektovania, diagnostiky od autorov z praxe ako aj od kolegov z „oceliarskych“ katedrií na STU Bratislava, TU Košice a našej UNIZA. Navyše, konferencie sa aktívne zúčastnilo aj niekoľko uznávaných odborníkov z Českej republiky z partnerských katedrií na stavebných fakultách na ČVUT Praha, VUT Brno a VŠB-TU Ostrava, a taktiež českí špecialisti z praxe. Viac ako 90 účastníkov si vypočulo spolu 25 prednášok vrátane pozvanej prednášky od profesora Univerzity of Minho (Portugalsko) José C. Matosa na tému „Development

of a Quality Control framework for the highway bridge using KPIs”.

Konferenciu podporili naši ctení firemní partneri Construsoft s.r.o., IDEA StatiCa s.r.o., Dlubal Software s.r.o., SCIA SK, s.r.o., Keller špeciálne zakladanie, spol. s r.o., a hlavný sponzor STAVOKOV PROJEKT s.r.o. – firma, ktorá oslávila na danom podujatí svoju štvrtstoročnicu. Mediálnym partnerom akcie bol časopis MAGAZÍN.

V rámci konferencie sa konalo aj pracovné stretnutie členov rešpektovanej medzinárodnej organizácie IABSE (International Association of Bridge and Structural Engineers), v ktorej kalendári figuruje aj táto naša národná konferencia. Miting mal zameraný na výmenu skúseností a možnú spoluprácu na medzinárodných projektoch v SK-CZ-PT móde.

Želáme tejto konferencii i našej univerzite mnoho ďalších úspešných dekád, nech spolu predstavujú symbol spolupráce výskumného sektora a praxe minimálne v takej miere, ako je tomu nateraz. ●

EXKURZIA V LOGISTICKOM CENTRE V SPOLOČNOSTI KAUF LAND

TEXT KATARÍNA VALÁŠKOVÁ FOTO RADOVAN MADLEŇÁK FPEDAS UNIZA

V dňoch 18. a 20. apríla 2023 sa študenti študijných programov distribučné technológie a služby a elektronický obchod a manažment (Katedra spojov FPEDAS) a študenti študijného programu zasielateľstvo a logistika (Katedra cestnej a mestskej dopravy FPEDAS) zúčastnili exkurzie v logistickom a distribučnom centre spoločnosti Kaufland v Ilave, ktoré funguje ako jediné takéto centrum Kauflandu na Slovensku. Tento centrálny sklad spoločnosti Kaufland prijme ročne zhruba 300-tisíc paliet ovocia a zeleniny a 400-tisíc paliet chladeného tovaru. Aby reťazec dokázal zabezpečiť včasné a komplexné zásobovanie všetkých obchodných domov, využíva k tomu najmodernejšie technológie, rozvinuté automatizované zariadenia a efektívne procesy. A práve teoretické a praktické oboznámenie sa s týmito technológiami a procesmi bolo hlavnou náplňou exkurzie. Študentom, sprevádzaných pedagógmi, boli po privítaní zástupcami spoločnosti Kaufland predstavené procesy a postupy formou prezentácie a následne sa potom presunuli do samotného skladu, kde mohli vidieť reálne využitie digitalizácie, automatizácie a robotizácie priemyslu, ktoré uľahčuje a zrýchľuje podnikové procesy.

Kto by to bol povedal, že technológie v logistickom sklade môžu byť zážitkom? Pre našich študentov a pedagógov to jednoznačne bola vynikajúca skúsenosť a z distribučného centra spoločnosti Kaufland odchádzali nielen s novými informáciami, ale aj s malou pozornosťou.

A hoci je zrejmé, že moderné technológie a neustále inovácie sú cestou do budúcnosti, ľudská práca je v distribúcii a logistike nenahraditeľná. Spoločnosť Kaufland preto ponúkla našim absolventom i leadership program v oblasti logistiky a supply chain management (SCM). Pevne veríme, že počas tohoto ročného programu sa absolventom podarí nábrať čo najviac skúseností z fungovania modernej logistiky, práce so špičkovými systémami a technológiami a rovnako získať komplexné odborné znalosti a zručnosti, ktoré budú viesť využívať aj v ďalšej odbornej praxi.

Dúfame, že sa spolupráca so spoločnosťou Kaufland bude postupne rozvíjať aj do ďalších oblastí a bude prínosom pre obe zúčastnené strany. ●

NOVÁ SPRÁVNA RADA UNIZA

V tomto akademickom roku má UNIZA novú správnu radu. V novom zložení a s novými právomocami sa začala kreovať už v novembri 2022. Kto sú jej členovia, ako môžu rozvíjať UNIZA, a čo konkrétne bude ich úsilím pre ďalšie napredovanie univerzity?

Dr.h.c. Ing. Peter Fodrek, PhD., host. prof. - predseda

Je predsedom predstavenstva a generálnym riaditeľom spoločnosti PRVÁ ZVÁ-RAČSKÁ, a. s. (PZ, a. s.) a prezidentom Zväzu priemyselných výskumných a vývojových organizácií. Ďalej zastáva post podpredsedu predsedníctva APVV, člena prezídia Republikovej únie zamestnávateľov a od roku 2023 aj predsedu Správnej rady UNIZA. Je členom vedeckých rád technických univerzít UNIZA, SJF TUKE, FVT TUKE Prešov a FEI STU. Vyštudoval EF SVŠT v Bratislave, odbor Technická kybernetika. Vybudoval excelentné technologické laboratóriá pre výskum laserového a elektrónovolúčového zvarovania. Pod jeho vedením sa PZ, a. s. vyprofilovala na „Centrum výskumu high-tech technológií vo zvarovaní.“ PZ, a. s. v súčasnosti dosahuje mimoriadne výsledky výskumu a vývoja v oblasti realizácie technologických komplexov pre vákuové elektrónovolúčové zvarovanie Al výmenníkov tepla, určené pre hybridné vozidlá a elektromobily.

„Rozvoj UNIZA je potrebné smerovať hlavne do oblasti uplatniteľnosti jej absolventov a kontinuálneho zvyšovania kvality vzdelávacieho procesu.“

Prof. Ing., Milan Dado, PhD. - podpredseda

Je bývalý rektor UNIZA (1996-2002) a osobnosť medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce. Bol súčasťou najdôležitejších medzinárodných projektov: projekt EUA - riadenie kvality výskumu; 6.RP – ISTEK 2 (Spolupráca Európa - Kanada v oblasti technológií pre informačnú spoločnosť) a „RIS Žilinského regiónu; 7RP „Research Driven Region“ a ERA Chair – ERAdiate – pre oblasť Inteligentných dopravných systémov. Má za sebou dlhodobé študijné a pracovné pobyty na TU vo Viedni; Kráľovskom technickom inštitúte v Štokholme; York univerzite (CA) a vo firmách Northern Telecom a Bell Canada. Bol prezidentom Slovenskej rektorskej konferencie (2000-2002), prorektorom pre rozvoj (2002-2006), vedúcim katedry telekomunikácií (2004-2008), dekanom FEIT UNIZA (2008-2016). Je absolventom VŠD v Žiline, v súčasnosti pôsobí na Katedra multimédií a informačno-komunikačných technológií FEIT UNIZA.

Ing. Juraj Androvič

Je od roku 2018 konateľom vo vlastnej spoločnosti zameranej na stavebníctvo. V predchádzajúcich rokoch pôsobil vo funkcii generálneho riaditeľa a predsedu predstavenstva spoločnosti DOPRASTAV a.s. V Správnej rade UNIZA bol aj v predchádzajúcom období. Vysokoškolské vzdelanie absolvoval na TU KOŠICE, Stavebná fakulta.

„V správnej rade by som chcel presadzovať lepšie uplatnenie študentov v praxi.“

Mgr. Peter Fiabáne

Pôsobí na poste primátora od roku 2018. Medzi jeho priority patrí rozvoj zanedbanej športovej infraštruktúry, budovanie cyklotrás, priebežné rekonštrukcie ciest, chodníkov či výsadba stromov. Žilina je jeho rodným mestom, funkciu poslanca mestského zastupiteľstva v Žiline zastával 16 rokov. V roku 1997 založil Klub plaveckých športov (KPŠ) Nereus Žilina, ktorý sa vypracoval na najväčší plavecký klub na Slovensku.

„Nadalej budeme podporovať úzku spoluprácu medzi mestom a univerzitou, predovšetkým také projekty, ktoré na jednej strane pomôžu mestu udržateľne sa rozvíjať vo všetkých jeho oblastiach a zlepšovať kvalitu života jeho obyvateľov a návštevníkov a na strane druhej podporia ďalší rast a rozvoj univerzity, študentov ako aj jednotlivých jej odborných a výskumných pracovísk.“

Ing. Martin Jančo

Založil a riadi slovenskú technologickú firmu M2M Solutions zameranú na podporu riadenia dodávateľského reťazca, logistiky a výrobných procesov. V súčasnosti sa venuje najmä vývoju nových produktov a inováciám v oblasti mobility a výroby. Študoval na Fakulte riadenia a informatiky (FRI UNIZA), s ktorou nadalej spolupracuje v oblasti podpory vzdelávania študentov a rozvoja spolupráce medzi univerzitou a priemyslom. Pôsobí ako viceprezident Zväzu automobilového priemyslu Slovenskej republiky, člen Rady vlády pre vedu, techniku a inovácie, člen prezídia a zástupca priemyslu v združení Inteligentnej mobility Slovenska a súčasne aj ako vizionár pre doménu Inteligentná mobilita. Za významný prínos pri budovaní ekosystému inteligentného priemyslu vrátane oblasti inteligentnej mobility a vesmírneho sektora získal v roku 2021 ocenenie v kategórii Osobnosť vedy a techniky.

„Už niekoľko rokov sa snažím priniesť na UNIZA štúdium vesmíru. Chcel by som, aby na UNIZA vznikli predmety, ktoré by umožňovali štúdium vývoja HW a SW pre vesmírne účely. Slovensko je momentálne prístupujúcim členom ESA, čo vytvára priestor na vedecké projekty podporované z ESA grantov a zároveň vnímam vesmír ako prostriedok za zvýšenie pozitívneho povedomia o univerzite, ktoré dokáže priťahovať skvelých študentov. Teraz je ten správny čas to urobiť!“

Ing. Vlastimil Kocián

Je členom predstavenstva a konateľom spoločnosti KROS a. s., viceprezidentom a konateľom Z@ICT a od roku 2021 riaditeľom INOVIA - inovačného centra zriadeného Žilinským samosprávnym krajom (ŽSK), Mestom Žilina a UNIZA. Je tiež aktívnym posudzovateľom a členom pracovných skupín Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo (SAAVŠ) a členom Krajskej rady pre odborné vzdelávanie a prípravu v ŽSK. Má blízky vzťah k inováciám, podporuje rozvoj mladých ľudí, poskytuje mentoring na Startup Weekendoch, zapája sa do rôznych regionálnych aj medzinárodných aktivít ako napr. členstvo v prezídiu žilinského IT klastra, v sieti RedButton a v sieti Company RoadShow. Je absolventom Fakulty riadenia a informatiky (FRI UNIZA).

Ing. Pavol Kováčik, PhD., MBA

Je prezidentom Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska a viceprezidentom Európskej federácie stavebného priemyslu FIEC v Bruseli. Je absolventom Vysokej školy dopravy a spojov v Žiline a Vysokej školy ekonómie a managementu v Prahe. V minulosti pôsobil v odborných a manažérskych pozíciách v oblasti stavebných investícií na Slovensku aj v zahraničí. Bol tiež generálnym riaditeľom Ředitelství silnic a dálnic ČR a predsedom Dozornej rady Štátneho fondu dopravní infrastruktury ČR. Pôsobí aj vo viacerých poradných orgánoch vlády SR k Plánu obnovy a odolnosti alebo OP Slovensko.

„V pozícii člena správnej rady sa chcem zasadiť o širšie prepojenie univerzity s praxou, a to nielen na Slovensku, ale aj v európskom priestore.“

Ing. Ján Krúpa

Je vývojár a konateľ v spoločnosti Scheidt & Bachmann Slovensko, Žilina. Zodpovedá za vývoj SW pre železničnú zabezpečovaciu techniku a oddelenie kvality. Na FRI UNIZA študoval odbor technickej kybernetiky.

Dr. Ing. František Šimančík

Pôsobí v Ústave materiálov a mechaniky strojov SAV v Bratislave. V súčasnosti je členom Predsedníctva SAV, pričom na materskom ústave stále zastáva funkciu manažéra pre vedu a výskum a vedúceho divízie výskumu nových materiálov a technológií. Je autorom množstva publikácií, patentov, produktov sériovej výroby a aplikácií výsledkov v praxi. Taktiež je zodpovedným riešiteľ dlhodobých výskumných projektov aplikovaného výskumu pre zahraničné priemyselné spoločnosti v Rakúsku a Nemecku. V úlohe koordinátora pôsobil aj v 5 projektoch zo štrukturálnych fondov EÚ, výsledkom ktorých je Centrum excelentnosti pre výskum kompozitov pre strojársku, stavebnú a medicínske aplikácie v Bratislave (CEKOMAT) a Inovačné centrum pre ľahké kovy a kompozity (Inoval) v Žiari nad Hronom, ktoré vedie. Jeho vedecká práca má viac ako 400 zahraničných citácií a viacero ocenení vrátane prestížneho ocenenia Krištáľové krídlo v kategórii medicína a veda v roku 2011.

Ing. Miroslav Šipták

Od roku 1986 pracuje v oblasti energetiky, v ktorej prešiel rôznymi pozíciami až po manažérske, riaditeľské a štatutárne funkcie: SSE, ŽT, SE, Javys, EuroPower a iné. Aktívne pracoval na reštrukturalizácii slovenskej energetiky v období rokov 1992 – 2002, z čoho vyplýva aj zapojenie pri ďalších štrukturálnych zmenách v súčasnosti. Zúčastnil sa pracovných misií v zahraničí, Kube, JAR, Španielsku a mnohých štátoch EÚ. Spolupracuje v prostredí inovácií na komunálnej a univerzitnej pôde s cieľom nastavovať reálne ciele. Od mladosti je aktívnym športovcom, venuje sa plávaniu i atletike – behy. Celoživotnej záľube v športe, výkonnostnom aj vrcholovom, pôsobí trénersky a manažérsky. Od roku 2016 sa podieľa na budovaní športovej infraštruktúry - hlavne atletických areálov v Žiline, Banskej Bystrici a ďalších mestách.

Ing. Marián Stárek

Je manažérom útvaru Priemyselné inžinierstvo a prototypy v spoločnosti Schaeffler Kysuce, spol. s r.o. Počas svojej profesijnej kariéry prešiel viacerými pozíciami a viedol útvary Plánovania kvality, Nástrojáreň alebo Výskum a vývoj v spoločnosti Schaeffler Kysuce. Počas jeho pôsobenia sa podarilo vybudovať oddelenie Digitálnej fabriky a ako v jednom z prvých závodov spoločnosti Schaeffler implementovať nástroje digitálnej fabriky priamo v priemyselnej praxi závodu Schaeffler Kysuce. Vyštudoval Strojnícku fakultu Žilinskej univerzity.

„Ďalší možnosti rozvoja Žilinskej univerzity vidím v posilnení spolupráce s priemyselnými spoločnosťami a firmami v Slovenskej republike, ktoré sa venujú výskumu a vývoju produktov a služieb. Spolupráca na projektoch vývoja v praxi umožní študentom uplatniť a prehĺbiť svoje vedomosti a slovenským firmám poskytnú nové, mladé talenty. Žilinskú univerzitu vidím v budúcnosti ako špičkovú technickú univerzitu, ktorá je flexibilná a efektívna.“ ●

UČILI SME SA, AKO UČIŤ

TEXT ADRIANA VALENTOVIČOVÁ FOTO CYRIL KRÁLIK A ARCHÍV K. ČÁPOVEJ

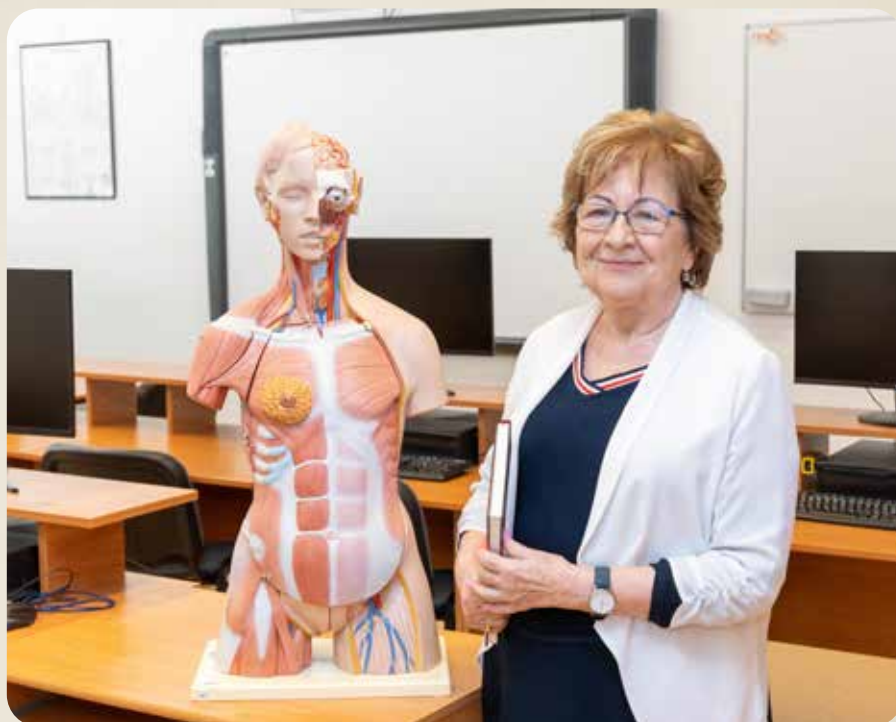
Vo vedeckej brandži stála pri spolupráci s Japoncami, aj keď nie v biomedicíne, ale v oblasti aplikovaného elektromagnetizmu a elektromagnetických vyšetrovacích metód v technickej praxi. V 90-tych rokoch ako autorka európskeho projektu spolu-zakladala študijný program biomedicínske inžinierstvo na ŽU, ktorý sa úspešne rozvíja aj naďalej. Od jeho počiatku dodnes ukončilo úspešne štúdium BMI viac ako 500 absolventov, ktorí sa uplatnili doma i v zahraničí. Za úspešným príbehom biomedicínskeho inžinierstva stojí tím kvalitných odborníkov z domova i zo zahraničia, nadšených pedagógov slovenských univerzít a zanietenejších študentov. Rozprávali sme sa s emeritnou prof. Klárou Čáповou, ktorá spolu so svojím manželom pôsobí na Fakulte elektrotechniky a informačných technológií (FEIT UNIZA) už viac ako 50 rokov.

• Prečo ste sa rozhodli pre kariéru na VŠD Žilina? Študovali ste na ČVUT v Prahe, pôsobili na SVŠT v Bratislave...

Na gymnáziu v Žiline som študovala v matematicko-fyzikálnej triede a po maturite som sa rozhodla pre vysokoškolské štúdium na Elektrotechnickej fakulte ČVUT v Prahe v odbore oznamovacia elektrotechnika, špecializácia na rozhlasovú, filmovú a televíznu techniku, ktoré v tej dobe vytvárali technický základ pre rozvoj neskorších multimédií. Po ukončení štúdia som zvažovala možnosť zostať pracovať v zaujímavom prostredí vo veľkom meste so zaujímavými príležitosťami. V Prahe bol však v tej dobe veľký problém so získaním bytu, a tak som sa rozhodla vrátiť do Žiliny. V tej dobe sa v Žiline ponúkala možnosť zamestnania na Vysokej škole dopravnej, čo sme aj s manželom – bývalým spolužiakom z ČVUT využili, a tak sa začala i moja kariéra na VŠD v Žiline. Zatiaľ, čo manžel nastúpil na katedru technickej fyziky, ja som začínala ako asistentka na vtedajšej Katedre teoretickej elektrotechniky a elektrických strojov Fakulty SET, čo reálne znamenalo viesť výpočtové a laboratórne cvičenia z teoretickej elektrotechniky poslucháčov v 2. a 3. ročníku elektrotechnických študijných odborov. Na Elektrotechnickej fakulte SVŠT v Bratislave som absolvovala 5-ročné externé doktorandské štúdium vo vednom odbore teoretická elektrotechnika. Až časom som zistila, že na učiteľskom povolaní je okrem iného krásne najmä to, že stále pracujete s rovnako mladými ľuďmi. I keď vám i vašim kolegom postupne pribúdajú rôcky, vek vašich študentov sa nemení, mladosť je tak stále prítomná.

• Ktorá jedinečná príhoda, spomienka či moment sa vám vynorí v pamäti s univerzitou?

Za veľmi jedinečný moment považujem prvé stretnutie s prof. Dr.-Ing. Vladimírom Blažekom, Dr.h.c. z TU RWTH v Aachene, SRN. Ako prodekan EF

pre vzdelávanie (1995 – 2001) som sa zúčastnila oficiálneho prijatia pána profesora, ktorý nás navštívil v sprievode vtedajšieho prorektora prof. Ing. Milana Dadu, PhD., aby u nás propagoval akcie nemeckej agentúry DAAD. Keďže sa prof. Blažek nadšene venoval aj rozvoju biomedicínskeho inžinierstva (BMI) na RWTH Aachen, bol prekvapený, že my ho na fakulte nemáme a veľmi nám odporúčal, aby sme ho tu založili. A práve toto stretnutie bola tá jedinečná udalosť, ktorou sa začal proces budovania BMI na EF ŽU. Prof. Blažek bol nadšený a nápomocný človek, ktorý nám poskytol prvé podnety a kontakty na ďalších odborníkov BMI v zahraničí, z ktorých spomeňme prof. Annraoi de Paora z Dublinu, prof. Helmuta Huttena z rakúskeho Grazu a prof. Francisa Goubela z CTU Compiègne vo Francúzsku. Následne sme vypracovali a podali návrh na 3-ročný medzinárodný projekt TEMPUS, ktorého obsahom a cieľom bolo založenie nového študijné-

ho odboru biomedicínske inžinierstvo. Na projekte s nami úzko spolupracovali kolegovia z JLF UK Martin, LF UK Bratislava, Ústavu merania SAV, Nemocnica s poliklinikou Žilina, SMÚ Bratislava, ako i spomínaní odborníci zo zahraničných univerzít TU RWTH Aachen, TU Graz, TU Compiègne a NUI Dublin. Začiatky budovania BMI boli veľmi náročné, také štúdium tu predtým nebolo. Prvé štúdium BMI vzniklo na SJF TU Košice – prof. Živčák a prof. Šimšík a tiež na FEI STU v Bratislave, ale iba ako špecializácia študijného odboru elektronika. Vďaka výbornej spolupráci najmä s JLF UK v Martine a významnej podpore vedenia našej univerzity sa štúdium BMI stalo skutočnosťou – v septembri 1999 nastúpilo do 1. ročníka prvých 8 študentov, v r. 2000 nastúpilo už 10 študentov a od r. 2001 to už bola celá študijná skupina s počtom 20-tich študentov v ročníku. Po vyše 20-ročnej existencii BMI úspešne ukončilo toto štúdium viac ako 500 absolventov.

• **Na UNIZA ste riešili množstvo výskumných úloh a projektov. Na ktoré z nich ste najviac hrdá?**

Najviac hrdá som na realizáciu projektu TEMPUS, čo je vytvorenie, akreditácia a hlavne následná realizácia študijného programu biomedicínske inžinierstvo. Na organizácii a riešení 3-ročného projektu sme spolupracovali s mojím manželom prof. Ing. Ivom Čápom, CSc. a s doc. Ing. Miroslavom Hriankom, PhD. z KME (+ 2018). Keďže bezprostredným cieľom bolo zaviesť výučbu a vypracovať príslušnú pedagogickú dokumentáciu, usporiadali sme na univerzite 3 medzinárodné workshopy o výučbe BMI. Zrealizovali sme viac ako 50 jedno

tých, ktorí stáli s nami pri zrode BMI: prof. MUDr. Kamil Javorka, DrSc., prof. MUDr. Albert Stránsky, CSc., neskôr prof. MUDr. Ján Jakuš, DrSc. a mnohí ďalší vynikajúci odborníci a obetaví kolegovia. Nezastupiteľnú úlohu pri vzdelávaní študentov BMI mala Nemocnica s poliklinikou v Žiline, ktorá im poskytla možnosť absolvovania dôležitých odborných praxí na jednotlivých oddeleniach nemocnice.

• **Vašich študentov vyučovali aj lekári z Jesseniovej lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Martine, ale medzi študentmi medicíny a študentmi inžiniermi bol rozdiel nielen vo výučbe, prečo?**

lekárskej fakulty. Zaujalo ich, že študenti BMI sa počas výučby často pýtali „prečo?“, zaujímali ich rôzne súvislosti a vysvetľovanie preberanej látky. Podľa skúseností profesorov z JLF UK študenti na lekárskej fakulte často prijímali nové poznatky bez otázok a tak hovorovali, že naši nad všetkým „špekulovali“, čo patrilo medzi tie lepšie špecifiká našich študentov.

• **Aké inovácie alebo technológie ste do procesu verejného, súkromného, akademického sektora priniesli?**

Na doktorandskom štúdiu v Bratislave, a potom štyri mesiace v Nórsku, som sa venovala akusticko-optickým interakciám a optickým metódam vyšetřovania rovinných štruktúr pomocou povrchových akustických vln (PAV). V ďalšom období sme na podobnom princípe realizovali chemické a fyzikálne senzory s PAV. V súvislosti najmä s BMI sme sa začali venovať aj elektromagnetickým metódam vyšetřovania biomateriálov. Keďže výsledky nášho výskumu sme pravidelne publikovali, prišlo na základe toho pozvanie japonskej spoločnosti pre aplikovaný elektromagnetizmus na japonsko-česko-slovenský seminár, ktorý sa konal v r. 1994 v Kyote. Mojou účasťou na tomto seminári sa začala naša spolupráca s japonskými odborníkmi v oblasti aplikovaného elektromagnetizmu (AE), konkrétne nedeštruktívnej kontroly materiálov, ktorá trvala takmer 14 rokov. V období 90-tych rokov chodili Japonci do celého sveta, aby získali technicky zdatných ľudí najmä z Európy, ktorí by potom pracovali a pomáhali ďalej rozvíjať ich vyspelé technológie. Japonská strana organizovala viaceré bilaterálne i medzinárodné semináre

a dvoj-týždňových študijných pobytov našich pracovníkov na zahraničných partnerských univerzitách, kde všetci účastníci získavali teoretické i praktické vedomosti a skúsenosti vo výučbe BMI, takže sme sa skutočne učili, ako učiť v tomto - pre nás novom študijnom odbore.

V období rokov 2001-2017 som bola vedúcou katedry teoretickej elektrotechniky, na ktorej sme zameriavali svoju pedagogickú a výskumnú činnosť do oblasti teoretickej i aplikovanej elektrotechniky, prednášali sme teoretické základy elektrotechniky, dôležité pre študentov všetkých elektrotechnických odborov, ako i pre rôzne elektrotechnické aplikácie. Založením BMI sa výrazne rozšírila činnosť katedry nielen vo výučbe, ale aj vo vedeckej a odbornej činnosti. Zmenil sa aj názov katedry, ktorý je Katedra teoretickej elektrotechniky a biomedicínskeho inžinierstva. Začala sa éra interdisciplinárneho štúdia BMI, na vzdelávaní študentov sa začali podieľať aj odborníci z iných katedier EF ŽU, ale aj iných fakúlt ŽU - Sjf, FRI a najmä odborníci z lekárskeho prostredia JLF UK v Martine. Spomeňme aspoň

Zmluva medzi Jesseniou lekárskou fakultou a FEIT UNIZA bola prvýkrát podpísaná ešte predtým, než sa začalo učiť na BMI. Profesori, ktorí u nás vyučovali, pôsobili na našej fakulte ako externisti. Začali u nás učiť v r.1999. Chodili k nám radi, lebo videli, že naši študenti sú trochu iní oproti študentom

v oblasti AE. Išlo o skvelú vec, Japonská spoločnosť AE financovala, nadväzovali sme nové kontakty a spolupráce.

• **Japonsko-slovenská zmluva o vzájomnej spolupráci sa realizovala formou študijných pobytov našich výskumníkov.**

Zmluva o vzájomnej spolupráci bola podpísaná rektorom ŽU a riaditeľom inštitútu International Institute of Universality (IIU) z Tokijskej univerzity, Prof. Kenzom Miyom. Štyria výskumníci z UNIZA pracovali v oblasti nedeštruktívnej kontroly technických zariadení na inštitúte IIU v Japonsku. Najdlhší a zároveň najúspešnejší pobyt na IIU absolvoval náš kolega prof. Ing. Ladislav Janoušek, PhD., súčasný vedúci katedry TEBI, ktorý dosiahol v spolupráci s japonskými kolegami mnohé významné výskumné a realizačné výsledky. Po návrate našich pracovníkov z Japonska pokračovala spolupráca v riešení japonských projektov u nás na univerzite. V tejto fáze spolupráce sa na nej úspešne podieľali aj pracovníci z KMI SJF UNIZA pod vedením prof. Ing. Petra Palčeka, PhD.

• **Ako by ste opísali svoje súčasné pôsobenie na UNIZA a svoj aktuálny stav, pocit z bytia, práce, života?**

Na univerzitu – katedru, chodievame niekoľkokrát do týždňa. Radi sa stretávame s našimi kolegami a študentmi. Posledná pracovná aktivita, na ktorej sme sa s manželom a ďalšími dvoma kolegami podieľali, bola príprava monografie pod názvom Electromagnetic and Acoustic Waves in Bioengineering Applications, (Elektromagnetické a akustické vlny v bioinžinierskych aplikáciách), ktorá bola vydaná v medzinárodnom vydavateľstve IntechO-

pen koncom roku 2021. Už začiatkom roka 2022 mala kniha viac ako 500 zahraničných ohlasov, bola veľmi dobre hodnotená v rôznych krajinách sveta a vydavateľstvách. Kniha je určená najmä pre študentov, lekárov a technikov zaujímajúcich sa o oblasť biomedicínskej techniky. Po ukončení každej životnej etapy človek bilancuje a hodnotí svoje pôsobenie v rôznych oblastiach. Som šťastná, že biomedicínske inžinierstvo na fakulte a univerzite je aj v súčasnosti vynikajúcim študijným odborom, na katedre sa stále rozvíja a inovuje nielen vzdelávaciu, ale i vedeckovýskumnú činnosť a zahraničnú spoluprácu. Je to najmä vďaka súčasnému vedeniu, ale aj jej ostatným členom, ktorými sú už väčšinou absolventi nášho študijného odboru BMI. Teším sa, že dávno započatá spolupráca s prof. Dr. Ing. Vladimírom Blažekom, Dr. h.c. a jeho kolektívom z TU RWTH Aachen stále pokračuje a ďalej sa rozvíja hlavne vďaka nášmu kolegovi doc. Ing. Štefanovi Boríkovi, PhD., ktorý sa významne podieľa na dosahovaní ich spoločných úspešných výsledkov. V súkromnom živote nám robia radosť naše 4 vnúčatá.

• **Hlavné piliere univerzity: vzdelávanie, veda a výskum, inovácie, kultúra a šport. Ako sa darí napredovať UNIZA v týchto oblastiach, kde vidíte priestor na zmenu?**

UNIZA sa stala v priebehu rokov významnou vzdelávacou a vedeckovýskumnou inštitúciou v medzinárodnom rozsahu. Týka sa to nielen FEIT, ale aj ostatných fakúlt, čo dokumentujú i výsledky medzinárodných ratingov. Považujem za správne, že sa v posledných rokoch kladie dôraz na nové interdisciplinárne väzby medzi základnými

odborními nielen vo vzdelávaní, ale i vo vede a výskume, nakoľko tieto poskytujú úplne nové možnosti ďalšieho rozvoja a inovácií.

Niektoré postrehy v týchto oblastiach som už uvádzala v predchádzajúcich častiach rozhovoru. Dôležitým faktom však je, že vzdelávanie, veda a výskum a inovácie sa rozvíjajú spoločne, nadväzujú na seba a vzájomne sa podmieňujú. Stále tu však existuje priestor na ich ďalšie zlepšovanie vo vecnej, ale i vzťahovej oblasti.

• **Čo by ste želali UNIZA k narodeninám?**

UNIZA želim všetko najlepšie vo všetkých už spomínaných oblastiach jej činnosti.

Ale hlavne univerzite prajem dostatok študentov so záujmom o vzdelanie, ktorí sú zvedaví a ktorí zároveň inšpirujú a motivujú svojich učiteľov. Ich záujem o štúdium je pre univerzitu najdôležitejší.

• **Aký je váš sen, po čom túžite dnes?**

Mojou veľkou záľubou je cestovanie, poznávanie nových krajín a ľudí, takže v tomto smere sa moje sny takmer splnili. V priebehu svojho pracovného života som sa zúčastnila na mnohých služobných cestách a študijných pobytov doma i v zahraničí. V poslednom období som absolvovala niektoré ďalšie zahraničné cesty formou účasti na medzinárodnej fyzikálnej olympiáde (FO) študentov stredných škôl. Organizáciu FO v rámci Slovenska každoročne realizuje manžel spolu s kolegami z VŠ a SŠ, pričom 5 najlepších účastníkov domácej súťaže postupujú na medzinárodnú olympiádu, ktorá sa organizuje každý rok v rôznych krajinách celého sveta. Študenti z našich stredných škôl bývajú vynikajúcimi riešiteľmi úloh medzinárodnej FO, umiestňujú sa dlhodobo na popredných miestach vo svetovom meradle. Treba podotknúť, že naše mladé vedecké talenty by si zaslúžili viac pozornosti zo strany príslušných orgánov.

• **Odkaz pre súčasnú a budúcu generáciu?**

Základom úspešného života je radosť z práce. V prípade vzdelávacej činnosti študenti poznajú skutočné zanievanie učiteľa. Ak vidia, že učiteľovi na nich záleží a rád s nimi komunikuje, tak svoje zanievanie pre prednášanú problematiku prirodzene rozdáva ďalej. A túto pravdivosť v učení si študenti veľmi cenia. V prostredí stále rovnako starých, a teda mladých študentov sa to dá uskutočniť. Naša súčasnosť je charakteristická rýchlym rozvojom technických disciplín, ktorý môžu úspešne zvládnuť iba kvalitne vzdelaní odborníci. ●

MENZA OŽILA SPOMIENKAMI

TEXT RENÁTA ŠIMKOVÁ, JURAJ URÍČEK FOTO DRAHOMÍRA PODHORCOVÁ

Vzácné ročníkové stretnutie absolventov strojárskej technológie po 40 rokoch sa konalo v priestoroch vysokoškolskej menzy Veľký Diel 13. mája.

Zišli sme sa symbolicky pri Pulzujúcom srdci univerzity, striebornom monamente pred budovou rektorátu. Následne sme mali možnosť prezrieť si moderné a na špičkovej úrovni zrekonštruované priestory univerzity. Po prehliadke postupne oživali priestory menzy v spomienkach 107 bývalých študentov. Po 40 rokoch sa stretol tzv. „dobrý ročník“, absolventi, ktorí študovali na Vysokej škole dopravy a spojov v Žiline v rokoch 1979 - 1983. Pozvanie na stretnutie prijali vzácní hostia: prof. Dr. Ing. Milan Sága, dekan strojníckej fakulty, prof. Ing. Peter Palček, PhD. z katedry materiálového inžinierstva, prof. Ing. Jozef Pilc, PhD. z katedry obrábania a výrobnjej techniky, doc. Ing. Viera Poppeová, PhD. z katedry automatizácie a výrobných systémov. Hostí a bývalých spolužiakov srdečne privítal moderátor stretnutia Miloš Bubelka.

Dekan fakulty v slávnostnom príhovore poďakoval za pozvanie a poskytol informácie o súčasnom rozvoji fakulty a jednotlivých katedrií. Konceptia rozvoja vzdelávania je založená na moderných výchovno-vzdelávacích činnostiach. Vzdelávacie programy pre študentov, akademickú a vedeckú komunitu sú prepojené aj na medzinárodnú spoluprácu cez projekty Erasmus+

a CEEPUS, účasťami na konferenciách a seminároch, využívajúc moderné technológie vo výučbe a ich prepojenie s praxou. Po oficiálnej časti a spoločnom slávnostnom obede bol priestor na priateľské rozhovory umocnené vybavovaním si spoločných zážitkov z čias štúdia. Vynárali sa skúškové obdobia, tváre spolužiakov i vyučujúcich. Spomínali sme na zemiakové brigády či lyžiarske výcviky, čas prežitý na internátoch i na rýchle presuny z centra mesta na Veľký Diel a na mnohé ďalšie. Bolo na čo spomínať, ale nechýbal ani priestor porozprávať o svojom osobnom živote. Vzácné priateľstvá medzi spolužiakmi pretrvávajú do dnešných čias. Žiaľ, niektorí naši spolužiaci nám už budú na týchto akciách vždy chýbať. Nezišli sme sa takto po prvýkrát. V ostatných rokoch organizátori – zástupcovia jednotlivých študijných skupín – pripravili dve takéto stretnutia, v rokoch 2013 a 2015, ktoré sa tešili veľkému záujmu.

Podakovanie patrí koordinátorke Danke Krupovej a zástupcom 12 študijných skupín, ktorí stretnutie organizačne pripravili na vysokej úrovni. Za technickú pomoc ďakujeme spolužiakom Jurajovi Uríčkovi a Danielovi Cechovi. Podakovanie za skvelú prípravu menu a obsluhu patrí zamestnancom menzy na čele s pani riaditeľkou Annou Ďatkovou a pani Danici Bellovej. Pri lúčení sme vyjadrili nádej, že sa ešte veľa krát stretneme na podobných podujatiach. ●

ZLATÁ PROMÓCIA ABSOLVENTOV STAVEBNEJ FAKULTY

TEXT VEDENIE SVF UNIZA FOTO SVF UNIZA

Od chvíle, keď vstúpili do spoločnosti ako mladí inžinieri plní túžby, ambícií a odhodlania, prešlo neuveriteľných 50 rokov. V zasadacej miestnosti Vedeckej rady UNIZA sa v piatok 19. mája uskutočnila slávnostná Zlatá promócia absolventov z roku 1973. Absolventi dennej formy inžinierskeho štúdia študijného programu stavebná údržba a rekonštrukcia tratia pôvodne na Fakulte prevádzky a ekonomiky dopravy Vysokiej školy dopravnej v Žiline sa zišli,

aby po päťdesiatich rokoch slávnostne potvrdili svoje inžinierske tituly. Zlaté diplomy si z rúk prodekanke pre študijnú a pedagogickú činnosť doc. Ing. Márie Kudelčíkovej, PhD. prebralo 21 inžinierov zo 44 promovanych absolventov z roku 1973. Bývalí profesori, docenti a stavební inžinieri s úspechom potvrdili, že ich vedomosti a zručnosti, nadobudnuté na našej univerzite, vedeli správne a v plnej miere aplikovať v praxi, boli úspešní nielen na Slovensku a v Čechách, ale aj

v ďalekom zahraničí. Zaspomínali si na všetkých spolužiakov, ktorí už, bohužiaľ, nie sú medzi nami, no ostávajú v milých spomienkach navždy. Pozvanie prijali aj bývalí pedagógovia, vďaka ktorým si mnohí úspešne splnili svoje profesijné sny. Celá slávnosť sa niesla vo veľmi príjemnej a neopakovateľnej atmosfére. Želáme "zlatým inžinierom" hlavne pevné zdravie a v ďalšom živote, aby stále radi spomínali na roky, ktoré prežili na svojej Alma Mater. ●

LESK A BIEDA MÉDIÍ

TEXT ADRIANA VALENTOVIČOVÁ FOTO CYRIL KRÁLIK

Nielen pedagógovia z popradských základných škôl a vedúca odboru školstva mládeže a športu pani PaedDr. Edita Pilárová ocenili vystúpenie pána docenta Antona Laučka z Fakulty humanitných vied UNIZA. "Vystúpenie pána docenta bolo originálne a inšpiratívne najmä z hľadiska významu, úlohy a smerovania našej edukačnej činnosti. Zvlášť oceňujeme tvorivú diskusiu ovplyvnenú obdivuhodnou znalosťou problematiky prednášajúcim, ale aj priateľskú atmosféru vyvolanú pomocou inteligentného humoru a univerzitnej noblesy, s ktorou pán docent dokázal zvládnuť svoje takmer trojhodinové vystúpenie," povedal PaedDr. Vladimír Tobis, riaditeľ Základnej školy s materskou školou v Poprade.

Prednáška Lesk a bieda médií bola súčasťou metodického dňa pre učiteľov slovenského jazyka a literatúry. Riešila vplyv masmédií na mládež a spoločnosť. Nechýbala ani téma čitateľskej gramotnosti mladej generácie – hľadanie ciest, akými treba nepriaznivý stav prekonávať.

Pán doc. Lauček popularizuje slovenský jazyk a literatúru predovšetkým na gymnáziách a stredných odborných školách, od Bratislavy cez Liptovský Mikuláš, Oravu i Košice. Je vyhľadávaným odborníkom a hosťom rôznych besied a diskusií aj v Českej republike, Rakúsku a Nemecku. Mladých ľudí "navádza na čítanie" aj formou mikropovedok Iba tak, ktorých vyšlo už 16 dielov. ●

DIZERTAČNÉ PRÁCE Z UNIZA NA SÚŤAŽI V OSTRAVE OPĎ BODOVALI

TEXT JANKA MACUROVÁ, OVV UNIZA

FOTO MICHAL LABUDA, FEIT UNIZA

Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (VŠB-TU Ostrava) pokračovala vo svojej tradícii a v rámci univerzít, združených v konzorciu PROGRES 3, vyhlásila súťaž o najlepšie dizertačné práce obhájené v rokoch 2021 - 2022 v kategóriách:

1. ekonómia, financie a management,
2. suroviny, energetika a životné prostredie,
3. zdravie a aplikácie v zdravotníctve,
4. informačné technológie a elektrotechnika,
5. konkurencieschopné strojárstvo a materiálový výskum.

Súťaž, do ktorej sa zapojila aj UNIZA, prebiehala v dvoch kolách. V prvom kole, ktoré sa uskutočnilo na UNIZA, bolo nominovaných päť dizertačných prác a všetky postúpili do druhého kola. Práce prihlásili dve fakulty: strojnica fakulta a fakulta elektrotechniky a informačných technológií.

V druhom kole, uskutočnenom v dňoch 7. - 16. marca 2023, boli prihlásené dizertačné práce v jednotlivých kategóriách posudzované odbornými komisiami, v ktorých mala UNIZA svoje zastúpenie. V kategórii zdravie a aplikácie v zdravotníctve zastupoval naše záujmy prof. Ing. Ladislav Janoušek, PhD., kategóriu informačné technológie a elektrotechniku reprezentoval doc. Ing. Patrik Kamencay, PhD. a v kategórii konkurencieschopné strojárstvo a materiálový výskum hájil naše farby prof. Ing. Otakar Bokůvka, PhD.

Hoci sa naši odborníci v súlade s propozíciami súťaže nezúčastnili hodnotenia prezenčne, zodpovedne vypracovali a predložili vyhlasovateľovi súťaže poradiu prác na základe svojich preferencií, čím sa úlohy hodnotiteľov zhostili na výbornú.

V konkurencii takmer 40-tich dizertačných prác vďaka vysokej úrovni prác z UNIZA a tiež osobnej angažovanosti našich odborníkov pri hodnotení v jednotlivých kategóriách, získali naše práce zaujímavé umiestnenia.

V kategórii zdravie a aplikácie v zdravotníctve získala dizertačná práca s názvom „Výšetrovanie elektrickej aktivity svalov a prekrvenia podkožia s využitím viackanálovej elektromyografie a fotopletyzmozografického zobrazovania“ Ing. Michala Labudu, PhD., absolventa doktorandského štúdia na FEIT UNIZA pod vedením školiteľa doc. Ing. Štefana Borika, PhD., prvé miesto.

Rovnako nás teší druhé miesto, na ktorom sa umiestnila dizertačná práca

s názvom „Štúdium mikroštruktúrnych zmien teplom ovplyvnenej oblasti zvarových spojov vysokopevnej konštrukčnej ocele S960 MC“ Ing. Denisy Medveckej, PhD., absolventky doktorandského štúdia na SJF UNIZA pod vedením školiteľa prof. Ing. Františka Nového, PhD., v kategórii konkurencieschopné strojárstvo a materiálový výskum. V rovnakej kategórii získala tretie miesto dizertačná práca s názvom „Krátkodobé plánovanie s podporou simulácie v inteligentnej výrobe“ Ing. Ivana Antoniuka, PhD., absolventa doktorandského štúdia na SJF UNIZA pod vedením školiteľa prof. Ing. Martina Krajčoviča, PhD.

Týmto výpočet umiestnení ešte nekončí. Máme radosť aj z tretieho miesta, ktoré obsadila dizertačná práca s názvom „Výskum metód klasifikácie behaviorálneho správania sa človeka“ Ing. Róberty Vrškovej, PhD., absolventky doktorandského štúdia na FEIT UNIZA pod vedením školiteľa prof. Ing. Róberta Hudeca, PhD. v kategórii informačné technológie a elektrotechnika.

Súťažiaci umiestnený na 1. mieste bude v súlade s propozíciami súťaže ocenený finančnou odmenou a diplomom, súťažiaci umiestnení na 2. či 3. mieste získajú diplom.

Úspešným súťažiacim srdečne blahoželáme, členom hodnotiacich komisií z UNIZA ďakujeme za osobnú angažovanosť pri posudzovaní nominovaných dizertačných prác a všetkým ďakujeme za dôstojnú reprezentáciu Žilinskej univerzity v Žiline. ●

17. MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA ŽELEZNIČNEJ, OZNAMOVACEJ A ZABEZPEČOVACEJ TECHNIKY

TEXT A FOTO ALEŠ JANOTA, KRIS FEIT FPEDAS

24.-26. apríla prebehol v žilinskom Holiday Inn 17. ročník konferencie poriadanej firmou Betamont, s.r.o. Zvolen pod záštitou rektora UNIZA a Ministerstva dopravy SR. Diskutované boli aktuálne témy v oblasti rozvoja a podpory železničnej dopravy na Slovensku. V priebehu dvoch dní odznelo cca 14 zásadných príspevkov venovaných inováciám a skúsenostiam z nasadzovania nových technológií, kybernetickej bezpečnosti, moderným trendom, rozvoju železničnej dopravy ako aj dopadom aktuálnej legislatívy. Konferencie sa okrem účastníkov zo SR zúčastnili aj odborníci z Rakúska, Poľska a ČR. Organizátori umožnili participáciu aj skupine študentov 1. ročníka Ing. študijného programu riadenie procesov z KRIS FEIT UNIZA. Prezentácie sú k dispozícii na <https://betamont.sk/17-medzinarodna-konferencia-zeleznicnej-oznamovacej-a-zabezpecovacej-techniky/> ●

Foto: slávnostné otvorenie - zľava Ing. Ondrej Maciak (konateľ BETA-MONT s.r.o.), prof. Ing. Aleš Janota, PhD. (garant za KRIS FEIT UNIZA), JUDr. Katarína Bruncková, PhD. (štátna tajomníčka MD SR) a Bc. Milan Kubíček (námetník gen. riaditeľa ŽSR pre prevádzku).

ADITÍVNA VÝROBA AKO SÚČASŤ EDUKAČNÉHO PROCESU

TEXT A FOTO VLADIMÍR BECHNÝ, KOVT SJF UNIZA

V rámci implementácie projektu BIN SGS02_2021_007 financovaného z nórskeho grantu a štátneho rozpočtu SR prebiehal v mesiacoch február až máj (na strojníckej fakulte, katedre KOVT) kurz aditívnej výroby, ktorý zastrešovali pedagogickí a výskumní pracovníci zo SJF UNIZA. Kurz sa skladá z viacerých modulov, pričom spočíva v predstavení rôznych možností výroby funkčných dielov aditívnou výrobou. V ďalšej fáze majú účastníci kurzu možnosť naučiť sa pracovať v softvéroch Autodesk Inventor a Autodesk Fusion 360, kde si môžu navrhnuť modely určené na tlač súčiastok, ktoré budú následne podrobené ďalšej analýze. Do tejto aktivity sú zapojené všetky inštitúcie – okrem pracovníkov zo SJF UNIZA sa kurzu pravidelne zúčastňujú študenti SPŠ Dubnica nad Váhom, kolegovia z The Arctic University of Norway (UiT) nám poskytujú podporu v oblasti výroby kovových dielov aditívnym procesom. Cieľom tejto aktivity je prispieť k získaniu nových poznatkov a praktických zručností najmä mladých ľudí v oblasti zeleňých výrobných technológií. ●

STROJNÍCKA FAKULTA BOLA ÚSPEŠNÁ AJ PRI ĎALŠOM PROJEKTE FINANCOVANÉHO Z GRANTOV EHP

TEXT VLADIMÍR BECHNÝ, KOVT SJF UNIZA

Projekt BIN SGS03_2022_002-Inteligentné systémy ako nástroj znižovania uhlíkovej stopy zelených priemyselných technológií (Smart systems as a tool for reduce the carbon footprint of green industrial technologies) je financovaný 85 % z grantov EHP a 15 % štátneho rozpočtu SR, pričom nosnými oblasťami projektu sú automatizácia, robotika a virtuálna výroba. Sledujte našu webovú stránku <https://robotics.fstroj.uniza.sk/>, kde sa dozviete všetky podrobnosti o pripravovaných aktivitách a podujatiach realizovaných v rámci implementácie projektu. ●

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

VÝSKUMNÁ
AGENTÚRA

Working together for a **green,**
competitive and **inclusive** Europe

UNIVERSITY OF ŽILINA
Faculty of Mechanical
Engineering
Department of Mechanical
and Production Technologies
University of Žilina

UIT The Arctic University
of Norway, Narvik

Secondary technical high school
Dubnica nad Váhom

FAKULTA BEZPEČNOSTNÉHO INŽINIERSTVA SI UCTILA SV. FLORIÁNA – PATRÓNA HASIČOV

TEXT IVETA MARKOVÁ, FBI UNIZA FOTO FBI UNIZA

Úvod mája patrí oslavám patróna hasičov, Sv. Floriánovi. Pri danej príležitosti FBI zorganizovala dve zaujímavé podujatia. Dňa 3. mája, v spolupráci s miestnou organizáciou Červeného kríža, bola v učebni MA123 „Floriánska kvapka krvi“, ktorej sa zúčastnilo 23 študentov a zamestnancov fakulty.

Dňa 4. 5. sa konala v spolupráci s Dobrovoľným hasičským zborom Žilina a Žilinskou univerzitou, vo vestibule bloku MA fakulty bezpečnostného inžinierstva, Malá akademická slávnosť pri príležitosti dňa Sv. Floriána. Okrem prezentácie zbierky fotografií Sv. Floriána od študentov v študijnom programe záchranné služby a možnosti odpotiť sa so sochou Sv. Floriána, mohli účastníci slávnosti navštíviť Literárny kútik (prezentácia zahraničnej a domácej vedeckej a odbor-

nej literatúry z odboru záchranné služby), vypočuť si pasáže z knihy: Život s hasičom americkej autorky Ellen Kirschman a zúčastniť sa diskusie o nových profesiách v študijnom programe záchranné služby. Ďakujeme Dobrovoľnému hasičskému zboru obci Oščadnica za zapožičanie sochy Sv. Floriána, HM TESCO Žilina za podporu a zamestnancom a študentom FBI za aktívnu účasť. ●

VYNIKAJÚCI ÚSPECH MENZY NA MEDZINÁRODNÝCH MAJSTROVSTVÁCH MENZ 2023 V PRAHE

zdroj: FB Menza Žilina

Získali sme prvé miesto za šalát Starter zo surovín, ktoré boli dostupné až priamo na mieste - špargľa a avokádo. Ďalšie prvé miesto sme získali za hlavné jedlo - zubáč s kalerábom, zemiakové rosti a kaša. Z piatich miest sme získali dve prvé miesta a porazili tak dlhoročného víťaza Dresden (Nemecko), za čo vďačíme hlavne nášmu skvelému tímu, pani Martine Meškovej - šéfkuchárke a pani Gabriele Žiakovej so Stravovacieho zariadenia Menza Žilinská univerzita. ●

ŠTUDENTI FBI UNIZA PREDNÁŠAJÚ O BEZPEČNOM SPRÁVANÍ SA NA INTERNETE

TEXT VIKTOR ŠOLTÉS, FBI UNIZA FOTO MESTSKÁ POLÍCIA ŽILINA

Študenti Fakulty bezpečnostného inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline Bc. Samuel Hubočan, Dominika Dudláková a Eva Jendrašiková v spolupráci s preventistkami Mestskej polície Žilina absolvovali sériu prednášok pre základné a stredné školy v Žiline, ktoré boli zamerané na tému bezpečného správania sa na internete a sociálnych sieťach. Prednášok sa aktívne zúčastnilo 287 žiakov zo 4 základných a stredných škôl. Počas prednášok bolo možné vidieť, že žiakov téma internetovej bezpečnosti zaujímala, aktívne sa zapájali do diskusií a zdieľali svoje vlastné skúsenosti s internetovými hrozbami. Ako povedali zástupcovia Mestskej polície Žilina: „Téma je nanajvýš aktuálna a veríme, že aj pohľad mladých ľudí – vysokoškolákov napomôže mladším rovesníkom správne sa zorientovať v kyberpriestore a využívať ho správne a hlavne bezpečne.“ Uvedené prednášky sa realizujú v rámci riešenia študentského projektu podporeného grantovým systémom UNIZA s názvom „Prevencia šikany a kybernetickej šikany detí a mládeže“. O úspešnosti realizácie svedčí pozitívna spätná väzba od pedagógov aj žiakov, a preto je v nasledujúcom školskom roku možné predpokladať realizáciu ďalších prednášok. ●

ŠTUDENTI A PEDAGÓGOVIA SA ZAPOJILI DO CBRNE TRÉNINGU V SPOLUPRÁCI S ISEM INŠTITÚTOM

TEXT KATARÍNA HOLLÁ, VALÉRIA MORICOVÁ, FBI UNIZA FOTO ISEMI, FBI UNIZA

V rámci spolupráce Katedry krízového manažmentu Fakulty bezpečnostného inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline (FBI UNIZA) a ISEM – Inštitútu pre medzinárodnú bezpečnosť a krízové riadenie (ISEMI) sa na FBI UNIZA konal v dňoch 29. 5. - 9. 6. tréning v oblasti CBRNe (chemickej, biologickej, radiačnej a protiexplozívnej ochrany). Tréning

je súčasťou spoločného projektu ESIWA, ktorého hlavnou úlohou je príprava a realizácia tréningu rozvoja obranných a bezpečnostných spôsobilostí v oblasti CBRNe bezpečnosti pre odborníkov z praxe v oblasti CBRNe z Indie. Projekt je implementovaný nemeckým GIZ a francúzskou agentúrou Expertise France a spolufinancovaný je z prostriedkov Európskej únie.

Hlavné témy tréningu boli: Teroristické a iné hrozby CBRNe, témy zbraní hromadného ničenia, toxické priemyselné materiály a ich účinky na obyvateľov a prostredie; Osobné ochranné prostriedky a dekontaminácia; Prieskum a detekcia; Základy, techniky a metódy odberu vzoriek CBRN látok; Detekcia rizikových indikátorov podozrivého správania v súvislosti s použitím CBRN materiálov; Krízový manažment (prevencia a reakcia na CBRNe incidenty). Tréning pozostával z teórie, praktických cvičení, simulácií v aplikačných programoch a bol obohatený virtuálnymi scenármi s využitím VR (Oculus Quest 2) a AR (Hololens 2 – Microsoft). Tréningu sa ako pozorovatelia zúčastnili aj vybraní študenti krízového manažmentu.

ISEM Inštitút ako subkontraktor nemeckej štátnej agentúry GIZ v spolupráci s FBI UNIZA zabezpečoval tréning obsahovo a logisticky. V budúcnosti by táto spolupráca mala prejsť do poskytovania Intenzívneho kurzu pre medzinárodných záujemcov v CBRNe problematike, ktorá je výzvou do budúcnosti. Za Katedru krízového manažmentu, FBI UNIZA boli lektormi aj organizátormi Katarína Hollá, Jozef Ristvej, Valéria Moricová, Samuel Kočár, Bronislava Halúsková, Jozef Kubás, Linda Makovická Osvaldová. ●

AI V POHYBE: NÁVODY NA ÚSPEŠNÉ ZAVEDENIE UMELEJ INTELIGENCIE DO VZDELÁVANIA

TEXT **VANESA SZABÓOVÁ**, ŠTUDENTKA KMKD FHV UNIZA
FOTO **ADAM CHOVANEC**, ŠTUDENT KMKD FHV UNIZA

Dňa 4. mája sa na pôde Fakulty humanitných vied UNIZA uskutočnila vzdelávacia prednáška o umelej inteligencii a jej úspešnom zavedení do vzdelávania. Prednášky sa zúčastnili študenti a zamestnanci katedry mediamatiky a kultúrneho dedičstva, ale aj všetci nadšenci nových technológií, ktorí mali záujem dozvedieť sa, ako ich efektívne využiť v edukačnom prostredí. Prednáška bola rozdelená na dve časti, pričom prvý blok sa zaoberal základnými charakteristikami umelej inteligencie v podaní doktora Vladimíra Filipa. Druhá časť sa venovala problematike Chatu GPT a jeho novým trendom vo vzdelávaní. O tejto téme hovoril Mgr. Rastislav Zábojník, PhD., ktorý aktuálne pôsobí na Katedre masmediálnej komunikácie (Fakulta masmediálnej komunikácie na UCM v Trnave). Spíkri poskytli účastníkom nové poznatky z oblasti AI a edukácie. V spojitosti s umelou inteligenciou sa hovorilo aj o kvalite vzdelávania a o príležitostiach pre rozvoj kritického myslenia u vyučujúcich, aj u študentov. Po odprezentovaní jednotlivých blokov prednášky nasledovala diskusia s doktorom Zábojníkom a doktorom Filipom, ktorá bola rovnako plná zaujímavých otázok ako aj odpovedí. ●

COLLOQUIUM 2023

TEXT **ZUZANA ŠURDOVÁ**, SJF UNIZA FOTO **PETRA DRÍMALOVÁ** UNIZA

V dňoch 24. – 26. 5. sa vo Vyšehrade v Maďarsku konal 38. ročník medzinárodnej konferencie COLLOQUIUM ON ADVANCED MANUFACTURING AND REPAIR TECHNOLOGIES IN VEHICLE INDUSTRY pod záštitou Medzinárodného Vyšehradského fondu. Účastníci konferencie boli z univerzít zo Slovenska, Poľska, Česka a Maďarska. Program konferencie bol rozdelený do šiestich prednáškových sekcií spojených s voľným programom. Úvodné prednášky boli venované materiálovej oblasti strojárskemu priemyslu, a to najmä hliníku, austenitickým a vysokopevným oceliam. Ďalšie prednášky boli venované modelovaniu a kontrole kvality v automobilovom sektore a zváraní jemnozrnných ocelí. Záver každej prednášky bol obohatený o množstvo otázok k témam, ktoré zúčastnených zaujali. V rámci voľnočasovej aktivity účastníci absolvovali prehliadku Kresťanského múzea Esztergom, ktorá ponúkla pohľad do histórie spracovania retabul na Slovensku a v Maďarsku. Ďalej ich kroky viedli k Ostrihomskej bazilike, ktorá ponúkla výhľad na široké okolie Dunaja. Celá konferencia sa niesla vo veľmi dobrej nálade a účastníci konferencie si okrem nových poznatkov z oblasti technológií v strojárskom priemysle odniesli aj nové kontakty a zážitky. ●

KNIHA HORNÉHO POVAŽIA 2022 – DVANÁŠŤ KRÁSAVÍC

TEXT EDIS-VYDAVATEĽSTVO UNIZA FOTO KRAJSKÁ KNIŽNICA V ŽILINE

Krajská knižnica v Žiline už po sedemnástykrát zorganizovala čitateľskú súťaž s názvom Kniha Horného Považia. Do súťaže sú nominované knihy v dvoch kategóriách – beletria a odborná literatúra s väzbou na región Horné Považie.

V tomto ročníku bolo celkovo nominovaných 45 knižných titulov. EDIS-vydavateľstvo UNIZA do súťaže prihlásilo dva knižné tituly, a to v sekcii odborná literatúra publikáciu autorov zo stavebnej fakulty – Mestské inžinierstvo I. a v sekcii beletria knihu Jána Moravca – Dvanásť krásavíc s podtitulom Povesti o hradoch z povodia Váhu. Obe knihy vydalo naše vydavateľstvo v uplynulom roku.

S veľkým potešením sme prijali správu, že práve jedna z nominovaných kníh, a to Dvanásť krásavíc, získala ocenenie Kniha Horného Považia za rok 2022. O prvé miesto sa delí s detskou knihou autorky Kataríny Mikolášovej, keďže po prvýkrát v histórii súťaže získali obe knihy totožný počet hlasov. Autorovi blahoželáme a prajeme veľa tvorivých nápadov aj do budúcnosti. ●

OPUSTIL NÁS PROFESOR KAROL MATIAŠKO

V stredu 10. 5. 2023 nás vo veku 70 rokov navždy opustil profesor Karol Matiaško. Výnimočný človek, niekoľkonásobný dekan Fakulty riadenia a informatiky (FRI UNIZA) a prorektor pre informačné systémy Žilinskej univerzity v Žiline.

Narodil sa 11. 8. 1952 v Handlovej. Ešte na vtedajšej Vysokej škole dopravnej v Žiline (1970) úspešne absolvoval študijný odbor kybernetika v doprave a spojoch. Po ukončení štúdia (1975) nastúpil ako výskumno-vývojový pracovník na Výskumný ústav dopravný v Žiline, kde sa výskumne a vedecky venoval problematike architektúr automatizovaných systémov riadenia, vývoju softvéru a vývoju systémov pre podporu rozhodovania.

Od roku 1990 začal pôsobiť na Vysokej škole dopravy a spojov, dnes Žilinskej univerzite v Žiline. Najprv ako samostatný výskumný pracovník, neskôr ako odborný asistent, docent (od roku 1998) a profesor (od roku 2008). V roku 1990 pôsobil ako zástupca riaditeľa Ústavu rozvoja komunikácií. Od roku 1992 vykonával funkciu vedúceho katedry informatiky. Neskôr, od roku 1998 pôsobil ako dekan fakulty. Dekanom fakulty bol do roku 2004 a potom opäť od roku 2006 do roku 2014. V rokoch 2004 až 2006 bol prodekanom pre vzdelávanie. Od októbra 2018 bol prorektorom UNIZA pre informačné systémy.

Vo svojom bohatom profesionálnom živote sa podieľal vybudovaní a garantovaní študijného odboru informačné a

prof. Ing. Karol Matiaško, PhD.

radiacie systémy, zameranie aplikovaná informatika. Pracoval na návrhoch študijných programov, najmä programov informatika (bakalárske štúdium), informačné systémy (inžinierske štúdium) a aplikovaná informatika (doktorandské štúdium). Výraznou mierou sa pričínal o implementáciu e-vzdelávania na vlastnej fakulte a aj univerzite.

Jeho odborný a vedecký záujem zahŕňali najmä oblasť softvérových technológií s dôrazom na databázové technológie, distribuované spracovanie dát a dátové modelovanie. V priebehu celého svojho profesionálneho života spolupracoval na vývoji a realizácii mnohých informačných systémov pre rôzne organizácie a spoločnosti, na-

príklad v oblasti železničnej dopravy. Kvalita výsledkov jeho práce sa prejavila v získaní podpory pre projekty Centier excelentnosti, pričom pôsobil ako koordinátor Centra excelentnosti pre systémy a služby inteligentnej dopravy, Centrum translačnej medicíny, Slovenskej infraštruktúry pre vysoko-výkonné počítanie a iných centier excelentnosti. Bol riešiteľom projektov v rámcových programoch Európskej únie, projektov Tempus, VEGA, APVV, Interreg a iných.

Ako dekana fakulty ho kolegovia vnímali predovšetkým ako veľmi ľudského a dobrosrdečného človeka so zmyslom pre humor. Pod jeho vedením sa fakulta úspešne rozvíjala. Ním nastavené procesy a hodnoty boli zásadné pre jej dnešné výborné renomé. V podobnom duchu sa niesla aj jeho práca ako prorektora Žilinskej univerzity v Žiline. Významne prispel ku kontinuálnemu zlepšovaniu procesov s podporou IKT a tým aj celkovému modernému imidžu našej univerzity. Profesor Karol Matiaško však bol predovšetkým akademik, univerzitný učiteľ a vedec. Vychoval celý rad úspešných absolventov a doktorandov. Študenti na neho spomínajú s veľkou úctou a rešpektom.

Všetci kolegovia, ktorí pána profesora poznali, s ním majú živé, pracovné i osobné, pozitívne spomienky. Chýba nám, ale jeho odkaz bude pre nás naďalej veľkou inšpiráciou. ●

FRI UNIZA

ZAHRANIČNÉ ŠTÚDIUM A STÁŽ V ODBORE AKO NOVÁ ETAPA V OSOBNOM ŽIVOTE AJ KARIÉRE

TEXT ADRIANA VALENTOVIČOVÁ, OMVAM FOTO JAKUB HUMAJ

Nové systémy vzdelávania v európskych krajinách, kariérne výzvy a život meniace okamihy počas vysokoškolského štúdia. Študenti Žilinskej univerzity v Žiline (UNIZA) majú vďaka programu Erasmus+ možnosť vycestovať na zahraničné univerzity aj viackrát počas štúdia. Medzi najnavštevovanejšie destinácie patria univerzity vo Francúzku, Portugalsku, Taliansku, Španielsku, Fínsku, Litve a Českej republike. V počtoch realizovaných mobilit študentov a zamestnancov patrí UNIZA medzi najúspešnejšie slovenské vysoké školy.

Sofia Savchenko z Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov (FPEDAS UNIZA) vníma študijný pobyt Erasmus+ pobyt ako novú etapu v osobnom živote aj kariére. Získala nových priateľov, pričom veľa z nich je profesorov, aktivistov aj spíkov, ktorí sa pohybujú v medzinárodnom prostredí. Navštevuje ich každý polrok, rada udržiava živé kontakty, vďaka ktorým zažila skvelé konferencie, účasť na grantových programoch a nové systémy vzdelávania v európskych aj zámorských krajinách. Na dvoch polročných Erasmus + programoch v Barcelone a Prahe posunula aj

svoju jazykovú úroveň, angličtinu z A2 na C1, španielčinu z A0 na A2 a češtinu z A2 na B2. „O pár rokov už nebudete študentmi a v živote si nezopakujete nočné „sit round gathering“ v kuchynke s tromi Španielmi, Číňankou, Kolumbijkou a Fínom. Už nebudú párty do rána, a potom prednáška na ôsmu a už nikdy nebudete mať status Erasmus študenta, ktorý je určite viac ako dve obyčajné slová,“ dodáva Sofia.

„Zdokonalila som sa v programe ANSYS Fluent, ktorý je nevyhnutný vo výskume, ktorému sa venujem na katedre energetickej techniky,“ spomína na svoju skúsenosť Natália Holešová zo Strojníckej fakulty (SJF UNIZA). Na 3-mesačnej stáži v Gliwiciach na Katedre tepelnej techniky Silesian University of Technology sa posunula nielen profesijne. Zlepšila si komunikáciu v cudzom jazyku, prácu v tíme a prehľadnotila svoje priority. Erasmus+ program považuje za úžasnú skúsenosť a výzvu spoznávať sa s novými ľuďmi a so sebou samou zároveň.

Matej Igaz z Fakulty elektrotechniky a informačných technológií (FEIT UNIZA) túžil zažiť štúdium na náročnej

škole, spoznať vzdelávací systém vo Fínsku bola pre neho jasná voľba. Vybral si Aalto University, ktorá je 42. najlepšia univerzita v Európe a 112. najlepšia na svete. Matejovi sa páčilo, že vo Fínsku nemusíte preukázať memorovanie viac než 100 vzorcov z predmetu elektrické stroje, stačí ich vedieť použiť a správne aplikovať. Školský semester končil oveľa skôr ako ten na Slovensku - Matej robil poslednú skúšku 23. decembra, vo Fínsku žil a študoval štyri mesiace. „Každý, kto chce ísť na Erasmus a nevadí mu zima, má vo Fínsku možnosť zažiť polárnu žiaru na severe, párty na lodi, klubovne a aktívne skupiny na telegram, vďaka ktorým si môžete zariadiť bývanie za nízke ceny,“ hovorí Matej, ktorý šikovne získal vybavenie do nájomného bytu. Okrem kvalitného štúdia vníma svoj pobyt vo Fínsku za veľmi priateľský a inšpiratívny. Študentsko-akademické posedenia – „sitsity“, na ktorých nechýbali kvízy, piesne, aktivity a zábava, boli silným zážitkom. V súčasnosti plánuje ďalší študijný pobyt na Filipínach.

„Bola to pre mňa príležitosť, ktorá sa dala spojiť aj so študovaním v cudzom jazyku,“ hovorí o Erasmus+ programe

Branislav Zátka zo stavebnej fakulty (SvF UNIZA). Nový školský systém na Vilnius Gediminas Technical University, litovskú krajinu a jej kultúru odporúča Branislav zažiť každému študentovi aspoň na jeden semester. „Z piatich rokov štúdia je to len zlomok času a prináša veľa možností,“ dodáva Branislav.

„Úspechom je, že z lenivého študenta a pohodlného človeka, ktorým som bol, sa stal aktívny človek, ktorý si užíva a vyhľadáva nové aktivity, ktorým sa môže venovať,“ hovorí Jakub Klinovský z Fakulty bezpečnostného inžinierstva (FBI UNIZA). Jakub absolvoval štvormesačný Erasmus+ pobyt na Estonian Academy of Security Sciences v Taline. Profesijne ho posunula hlavne trojica predmetov v oblasti krízového manažmentu, ktorá bola úzko prepojená na prax. Práve vďaka tejto skúsenosti

zmenil študijný odbor, čo dodnes neolutoval. Erasmus+ pobyt ako život meniaci program, mu naštartoval radu zmien, po návrate na Slovensko sa venuje dobrovoľníctvu a organizácii aktivít, ktoré sú s tým spojené.

„Ako Erasmus študenti nemusíme platiť školné. Ak si chcete vyskúšať študovať na súkromnej škole, Léonard de Vinci je skvelá voľba,“ odporúča Timea Pivková z Fakulty riadenia a Informatiky (FRI UNIZA). Na Erasmus+ pobyte študovala business manažment a informačné technológie na jednej z najlepších súkromných univerzít tohto zamerania v Paríži, na Pôle Universitaire Léonard de Vinci. Naučila sa ako lepšie spolupracovať a komunikovať v rámci multikultúrneho tímu. Erasmus+ je pre ňu zážitok na celý život, získala hlavne nové priateľstvá, spoznala nové

kultúry a národnosti. Nezabudnuteľné sú aj nové skúsenosti, radosti a problémy, ktoré by ju počas bežného štúdia na UNIZA nestretli.

„Teraz mám otvorené dvere v Turecku, Španielsku, Francúzsku či Taliansku, kde môžem ísť veselo navštíviť svojich kamošov,“ spomína Jakub Humaj z Fakulty humanitných vied (FHV UNIZA) na Erasmus+ pobyt na univerzite v gréckom meste Patras. Nielen nové kontakty a odvaha komunikovať veci sebavedome a v cudzom jazyku, ale aj väčšia vášeň pre cestovanie, lepšie orientačné schopnosti, spoznávanie nových krajín a kultúr sú „plusovým“ v Erasmus+ programe. Páčil sa mu aj iný model vzdelávania a nové poznatky z odboru business administration. Jediná vec, ktorú ľutuje je, že na študijný pobyt nešiel už skôr. ●

MGROW 2023: BUDÚCNOSŤ MÉDIÍ A MARKETINGU VO SVETE DIGITÁLNEHO PROSTREDIA

TEXT **MARTINA JOMBÍKOVÁ**, ŠTUDENTKA KMKD FHV UNIZA
FOTO **ADRIÁNA HASKOVÁ**, ŠTUDENTKA KMKD FHV UNIZA

Študenti magisterského stupňa na Katedre mediamatiky a kultúrneho dedičstva na Fakulte humanitných vied usporiadali 2. mája vedecko-odborný seminár s názvom mGrow 2023. Cieľom podujatia bolo poskytnúť študentom nové poznatky a porozumenie aktuálnym trendom v oblasti médií a marketingu v digitálnom prostredí. Organizáciu celého podujatia zvládli študenti vďaka vyučujúcemu predmetu moderné formy marketingovej komunikácie, Mgr. Matejovi Somrovi, PhD.

Seminár otvoril hlavný prednášajúci, doc. Mgr. Marián Grupač, PhD., ktorý predniesol príspevok o environmentálnom alarmizme v kontexte (ne)prezentovania životného prostredia v mediálnej sfére. Počas seminára okrem iného študenti odprezentovali odborné príspevky zamerané na problematiku influencerov, umelú inteligenciu, vnímanie krásy na sociálnych sieťach a tvorby blogov. Podujatia sa rovnako zúčastnila doktorandka Mgr. Bianka Francistiová z Univerzity svätého Cyrila a Metoda v Trnave prostredníctvom platformy MS Teams. V rámci svojej prednášky sa venovala reflexii súčasného hudobného priemyslu v Južnej Kórei a prípadovej štúdii piesne Daechwita.

Na podujatí spolupracovali Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre (Katedra masmediálnej komunikácie a reklamy na Filozofickej fakulte) a Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave (Fakulta masmediálnej komunikácie). Realizácia seminára sa uskutočnila v rámci riešenia projektov 1/0181/21 Grafická výzdoba a typografia starých tlačí vydaných na Slovensku v kontexte vyvíjajúcej sa tlačiarenskej techniky a APVV-19-0524 Chronológia dejín knižníc na Slovensku od počiatkov do roku 2020 (Chronologia historiarum bibliothecarum ab initio usque ad annum 2020) v kontexte propagácie kultúrneho dedičstva v digitálnom priestore.

„V roku 2021 sme, v spolupráci s Katedrou masmediálnej komunikácie na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, uskutočnili prvý ročník odborného seminára

tohto charakteru. Impulzom k jeho realizácii bola iniciatíva pani dekanke z Fakulty humanitných vied na UNIZA, PhDr. Slavky Pitoňákovéj, PhD., ktorá ma už vtedy, ako doktoranda, oslovila s myšlienkou organizovať tento typ podujatia. V roku 2023 sme semináru pridali oficiálny názov, logo a webovú

stránku. Tento pilotný ročník nám otvoril nové perspektívy a možnosti v oblasti potenciálnych spoluprác. Už teraz intenzívne pracujeme na príprave novínok pre seminár mGrow 2024, ktorý bude zameraný na oblasť kultúrneho a kreatívneho priemyslu. Na záver by som chcel poďakovať študentom, spoluorganizátorom, vedeckým garantom a účastníkom, že boli súčasťou tohto odborného seminára,“ dodal na záver doktor Somr. ●

ÚSPECH STROJNÍCKEJ FAKULTY NA MEDZINÁRODNOM STROJÁRSKOM VELTRHU

TEXT MICHAL ŠAJGALÍK, KOVT, SJF UNIZA FOTO RICHARD JOCH A MEDIAST

V dňoch 23. – 26. 5. sa v Nitre konal 28. ročník Medzinárodného strojárskoho veľtrhu, v rámci ktorého sa uskutočnil už 9. ročník výstavy Tech Fórum 2023, zameraný na prezentáciu vysokých škôl a univerzít technického zamerania. Strojnícka fakulta UNIZA sa zúčastnila všetkých deviatich doterajších ročníkov, s výnimkou rokov 2020-2021, kedy sa veľtrh ani Tech Fórum nekonali kvôli pandémie koronavírusu. Zo súťažnej časti výstavy si fakulta pravidelne odnáša ocenenia, čo potvrdila aj tohto roku.

Ukážky výskumných aktivít

Prevažnú väčšinu vystavených exponátov tvorili ukážky výskumných aktivít, výsledky záverečných prác a tiež realizované výstupy pre aplikovaný výskum a riešenia v rôznych oblastiach priemyslu. Prezentované boli rôzne konštrukčné, technologické, fixačné prvky a metrologické zariadenia pre firmy z regiónu, ale aj celého Slovenska a zahraničia. Pozornosť púťali tiež aplikácie moderných technológií v praxi – aditívne technológie, rezné nástroje s neštandardnými kinematickými schémami a aplikáciami pre progresívne metódy obrábania, ale tiež robotický systém s rozpoznávaním obrazu.

Rezný nástroj s unikátnou geometriou v súťaži

Súčasťou prvého dňa bolo hodnotenie prihlásených exponátov do súťažnej časti výstavy Tech Fórum. Strojnícka fakulta prihlásila do súťaže rezný nástroj s riadenou rotáciou pri sústružení. Fakulta tento nástroj vyvinula zásluhou výskumníkov okolo prof. Ing. Andreja Czána, PhD., Ing. Richarda Jocha, PhD. a Ing. Miroslava Cedza v rámci vlastného výskumu, ktorý bol podporený grantovou schémou UNIZA a nadväzuje na predchádzajúce aktivity prof. Ing. Jozefa Pilca, CSc. a prof. Ing. Karola Vasilka, CSc. V spolupráci s firmou ANAJ Slovakia, a.s. vytvorila unikátny monolitný nástroj, ktorý využíva netradičnú kinematickú schému sústruženia, ktorá umožňuje zvýšiť produktivitu (rezné rýchlosti je možné zvýšiť až desaťnásobne) a zároveň, vďaka otáčajúcemu sa nástroju a unikátnej geometrii, je možné zvýšiť trvanlivosť a tiež životnosť nástroja. Nástroj nachádza uplatnenie pri vysokoproduktívnych metódach obrábania, predovšetkým kalených materiálov

a materiálov so zvýšenými mechanickými vlastnosťami, ako napr. niklových a titánových zliatin.

V prvý deň veľtrhu poctili výstavný stánok svojou prítomnosťou dekan a ďalší zástupcovia strojnícckych a technických fakúlt z Bratislavy, Košíc, Trenčína, Nitry a Zvolena a v neposlednom rade aj dekan našej fakulty prof. Dr. Ing. Milan Sága.

Strojárske firmy prejavili záujem o spoluprácu

Za účasti riaditeľa výstavniska Agrokomplexu, Ing. Jozefa Pavleho, viceprezidenta Zväzu strojárskoho priemyslu SR (ZSPSR) a dekana Strojníckej fakulty STU prof. Ing. Ľubomíra Šooša, PhD. a generálneho sekretára ZSPSR Mgr. Jozefa Kvoríaka a všetkých zapojených vystavovateľov boli počas slávnostného večera vyhlásené výsledky súťažnej časti výstavy Tech Fórum. Strojnícka fakulta bola ocenená druhým miestom práve za spomínaný rezný nástroj. Ocenenie prebral prodekan pre spoluprácu s priemyslom doc. Ing. Michal Šajgalík, PhD. Záujem o spoluprácu prejavili minimálne tri významné slovenské strojárské firmy, pričom by chceli tento nástroj aplikovať priamo v ich výrobe. Výstavný stánok Strojníckej fakulty UNIZA navštívili mnohí zástupcovia renomovaných firiem a organizácií so záujmom o nadviazanie spolupráce, ale aj firiem, s ktorými už univerzita alebo fakulta spolupracujú, no tiež aj bývalí absolventi, súčasní študenti univerzity a študenti stredných škôl so záujmom o štúdium na fakulte so strojárskym zameraním.

Trend klesajúceho záujmu o technické vedy a priemysel

Skončený Medzinárodný strojársky veľtrh však potvrdil aj nie veľmi lichotivý trend klesajúceho záujmu o technické vedy a priemysel zo strany odbornej aj laickej verejnosti. Ostáva len dúfať, že nadobudnuté kontakty a záujem firiem využije fakulta čo najintenzívnejšie a bude jedným z elementov, ktorý opätovne vzbudí záujem o techniku a „strojárinu“ tak medzi študentmi, ako aj medzi firmami, predovšetkým v tých s významným postavením na Slovensku ale i v zahraničí. ●

FINÁLE UNIVERZÍT SLOVENSKEJ REPUBLIKY 2023

TEXT LUDMILA MALACHOVÁ, ÚTV UNIZA FOTO ARCHÍV ÚTV UNIZA

Finále univerzít SR patrí medzi najvyššie celonárodné akademické súťaže. Na finálovom zápelení štartujú víťazné univerzity z regionálnych kvalifikácií štyroch regiónov – Bratislava, Západ, Stred a Východ. Po neľahkých kvalifikačných bojoch sa do celoslovenského finále podarilo postúpiť univerzitným tímom žilinských futbalistov, volejbalistov, volejbalistiek a basketbalistov.

Finále univerzít SR 2023 vo futbale sa uskutočnilo 24. – 25. 5. na pôde TU Košice. Víťaznú trofej po dvojdnových zápo- leniach nakoniec zdvihli nad hlavy hráči UPJŠ Košice po víťazstve nad UK Bratislava 3:1. Bronzové medaily si odniesli študenti Žilinskej univerzity v Žiline, ktorí presvedčivo zdolali SPU Nitra pomerom 7:2.

Dňa 24.5. sa v telocvični ŠDLŠ v Mlynskej doline konalo Finále Univerzít SR 2023 vo volejbale mužov a žien. Uspo- riadateľom boli AŠK Prírodovedec v spolupráci so SAUŠ. V ženskej súťaži zvíťazili hráčky Trnavskej univerzity v Tr- nave pred druhou UK Bratislava. Bronzové medaily si od- niesli reprezentantky PU Prešov. Žilinský káder nastúpil bez účasti ligových či extraligových hráčov, čo jednoznačne rozhodlo o konečnej štvrté priečke. V mužskej kategórii si víťazstvo na pôde Prírodovedeckej fakulty UK Bratislava vy- bojoval tím PU Prešov. Druhú priečku obsadili hráči UKF Nit- ra pred tretou EU Bratislava. Žilinčania s nevýrazným tímom vo vyrovnaných zápasoch ťahali za kratší koniec a skončili štvrtí. ●

MAJSTROVSTVÁ V BEHU NA 10 000 M AKADEMICKÉ MAJSTROVSTVÁ SR 2023 V BEHU NA 10 000 M

TEXT LUDMILA MALACHOVÁ, ÚTV UNIZA FOTO ARCHÍV ÚTV UNIZA

V sobotu 29. 4. sa na novom Atletickom štadióne UNIZA v Žiline uskutočnili spoločné Majstrovstvá SR a ČR mu- žov, žien, juniorov a juniorek v behu na 10 000 m, a taktiež Akademické majstrovstvá SR 2023 v behu na 10 000 m.

Z poverenia SAZ preteky technicky zabezpečoval Athletic- ký oddiel AC UNIZA, v spolupráci so Žilinskou univerzitou v Žiline a mestom Žilina.

Z pohľadu organizátorov išlo o prvú významnú športovú akciu na novovybudovanom Atletickom štadióne UNIZA, ktorý spĺňa európske štandardy.

Žilinčania si mohli po veľmi dlhom čase vychutnať vrcho- lovú atletiku v podaní stovky slovenských a českých vytr- valcov, vrátane akademikov. Veríme, že o podobné súťaže kráľovnej športu už v Žiline nebude núdzba.

Pekné 6. miesto v kategórii akademikov obsadil najlepší zo zástupcov UNIZA- Karmelo Mrvica (FRI), ktorý dosiahol čas 35:00,83. Kompletne výsledky tohtoročného šampio- nátu nájdete na <http://hrdosport.sk> ●

JARNÁ CENA UNIZA 2023

TEXT LUDMILA MALACHOVÁ, ÚTV UNIZA FOTO ARCHÍV ÚTV UNIZA

V mesiacoch apríl a máj sme absolvovali pilotný ročník seriálu športových akcií s názvom JARNÁ CENA UNIZA 2023. Podobne, ako novembrové Univerzitné športové dni UNIZA, predstavoval športový sviatok na pôde Žilinskej univerzity. Súťažilo sa v nasledovných športových odvetviach: atletika, plávanie, florbal, bouldering, bedminton, tenis a stolný tenis. O plynulý priebeh jednotlivých súťaží sa postarali lektori Ústavu telesnej výchovy UNIZA.

Najmasovejšou súťažou tohtoročnej Jarnej ceny UNIZA sa stal 26. ročník Behu do strečnianskych hradných schodov, na ktorom štartovalo v 12 kategóriách (deti, mládež, vysokoškoláci, dospelí) spolu rekordných 423 pretekárov z rôznych kútov Slovenska (z toho 9 vysokoškolákov). Bolo treba zdolať 151 schodov, čo hlavne pre menej zdatných pretekárov bol naozaj neľahká úloha. Bojovali do posledných metrov a patrí im za to náš obdiv.

V plaveckej súťaži v rámci Jarnej ceny si zmeralo sily spolu 88 študentov a študentiek UNIZA v plaveckej disciplíne 50 m VS. Na záverečnom vyhlásení výsledkov bolo ocenených 20 najrýchlejších mužov a 10 najrýchlejších žien.

Florbalový turnaj Jarnej ceny UNIZA za účasti siedmich družstiev mal veľmi napínavý záver, keď až po samostatných nájazdoch porazil tím SvF svojich súperov zo SJF. Bronzovú priečku vybojovali hráči FBI, keď najtesnejším rozdielom zdolali FPEDAS.

V dusnom závere semestra plnom termínov, semestrálnych prác a učenia, si aktívni študenti dopriali lezecké osvieženie v podobe boulderingových univerzitných pretekov. Za skvelej účasti 69 študentov boli priestory K2 lezeckej steny a kaviarne priam presýtené napätím a pravou súťažnou atmosférou. Na piatich nových súťažných bouldroch sa potrápili domáci aj zahraniční, začínajúci aj skúsenejší bouldristi, v kategóriách začiatníci a lezci (muži/ženy). Liezlo sa systémom „flash“ a súťažiaci každý z kategórií mali stanovený čas na pokusy. Vyvrcholením súťaže bol súboj dvoch súťažiacich v zhyboch v kategórii lezcov o striebornú priečku.

Bedmintonový turnaj v rámci Jarnej ceny UNIZA mal vysokú športovú úroveň. Podujatia sa zúčastnilo 48 študentov a študentiek z rôznych slovenských univerzít (EUBA, STUBA, KU Ružomberok, TUKE a UNIZA). Bedminton patrí medzi najstaršie športy na svete a jeho popularita aj v radoch našich študentov stále stúpa.

Spolu 34 pretekárov (toho 24 mužov a 10 žien) súťažilo na tenisovom turnaji v rámci Jarnej ceny UNIZA. Z dôvodu nepriaznivého počasia sa turnaj presunul do vnútorných priestorov. Vyrovnaná úroveň zápasov priniesla boje do neskorých večerných hodín.

23 študentov a 9 študentiek súťažili v stolnotenisovom turnaji v rámci Jarnej ceny UNIZA. Atmosféra turnaja bola vďaka bohatej diváckej kulise výborná. Súťažiaci si turnaj užili, tí najlepší v troch kategóriách získali poháre. Na súťažiach JARNEJ CENY 2023 štartovalo spolu 350 vysokoškolákov. Tieto čísla nás tešia. Veď v masovosti športových podujatí sme lídrom spomedzi všetkých slovenských univerzít. ●

ŽILINSKÁ UNIVERZITA
V ŽILINE

U
N
I
Z
A

D
O
K
O
R
Á
N

24. 6. 2023
od 14:00

📍 UNIVERZITNÉ NÁMESTIE

PREZENTÁCIA FAKÚLT
ZAUJÍMAVÉ EXPONÁTY
ATRAKCIE
HĽADANIE POKLADU
TOMBOLA

PIL C

BILLY BARMAN

ALAN MURIN